

Búnaðarsamband Suðurlands

Ársrit 2018

49. árgangur 1. tbl. 2019



BÚNAÐARSAMBAND SUÐURLANDS

Stofnað 6. júlí 1908

Búnaðarfélag 30, búgreinafélag 5, félagatala 1.150, apríl 2019.

Aðalstjórn:

Gunnar Kr. Eiríksson, Túnsbergi, í stjórn frá 2008, formaður frá 2016.
Ragnar M. Lárusson, Stóradal, í stjórn frá 2006.
Helgi Eggertsson, Kjarri, í stjórn frá 2017.
Erlendur Ingvarsson, Skarði, í stjórn frá 2012.
Sigurjón Eyjólfsson, Eystri-Pétursey, í stjórn frá 2016.

Varastjórn:

Þórunn Andrésdóttir, Bryðjuholti.
Ragnar Finnur Sigurðsson, Litla-Ármóti.
Borghildur Kristinsdóttir, Skarði.
Sigurður Sæmundsson, Skeiðvöllum.
Björn Helgi Snorrason, Kálfafelli.

Skoðunarmenn:

Páll Eggertsson Arngeirsstöðum, frá 2014.
Valdimar Guðjónsson Gaulverjabæ, frá 2018.

Starfsfólk:

	Sími
Sveinn Sigurmundsson, frá 1983, framkvæmdastjóri frá 1. okt. 1987	480-1801
Ólafur Þór Þórarinsson, frá 1. febrúar 1990	480-1802
Helga Sigurðardóttir, frá 1. sept. 1999	480-1804
Brynja Marvinsdóttir, frá 1. ágúst 2010	480-1800

Starfsmenn bændabókhalds:

Kristín Björnsdóttir, Selfossi	480-1831
Hansína Kristjánsdóttir, Selfossi	480-1832
Gunnar Ríkhartsson, Selfossi	480-1833
Eiríkur Jónsson, Gýgjarhólskoti	486-8987
Sigrún Böðvarsdóttir, Prestsbakka	480-1819

Tilraunabúið Stóra-Ármóti:

Hilda Pálmadóttir og Höskuldur Gunnarsson frá 1. sept. 2001	482-1058
---	----------

Kynbótastöð ehf.

Starfsmenn Kynbótastöðvar ehf og starfssvæði:

	Sími
Sveinn Sigurmundsson Framkvæmdastjóri frá 1. maí 1996	480-1801
Bragi Ágústsson Hluti Flóa, Skeið, vesturhluti Árn.	871-2056
Úlfhéðinn Sigurmundsson Hreppar, hluti Tungna	871-5563
Guðmundur Jón Skúlason Rangárþing frá V-Landeyjum. hluti Flóa	871-8611
Hermann Árnason Frá Vík að vesturhluta Landeyja	871-1410
Sigríður Böðvarsdóttir Skaftárhreppur	871-4719

Klaufsnyrting Kynbótastöðvar ehf:

Birkir Þrastarson, Hæli	897-4482
-------------------------	----------

Sauðfjársæðingar Kynbótastöðvar ehf:

Sveinn Sigurmundsson, umsjón frá 1. apríl 1986	480-1801
--	----------

Formenn búnaðar– og búgreinafélaga

Formenn búnaðarfélaga 2019:

Sími

Ölfus: Kjartan Þ. Ólafsson, Hlöðutúni, 816 Selfoss	482 2250
Grímsnes: Björn Snorrason, Björk, 801 Selfoss	486-4476
Bláskógabyggð: Trausti Hjálmarsson, Austurhlíð, 801 Selfoss	486-8948
Hrunamannahr.: Benedikt Kristinn Ólafsson, Auðsholti 6, 845 Flúðir	552-8978
Gnúpverjahn.: Arnór Hans Þrándarson, Þrándarholti, 801 Selfoss	486-6038
Skeið: Jón Vilmundarson, Skeiðháholli, 801 Selfoss	486-5592
Hraungerðishr.: Ragnar Finnur Sigurðsson, Litla-Ármóti 801 Selfoss	848-2336
Sandvíkurhr.: Ari Páll Ögmundsson, Stóru-Sandvík, 801 Selfoss	482-3163
Eyrbakkahr.: Jón Ingi Jónsson, Gamla-Hrauni 2, 820 Eyrbakka	486-6756
Stokkseyrarhr.: Björn Harðarson, Holti, 801 Selfoss	486-3407
Gaulverjabæjarhr.: Þorsteinn Ágústsson, Syðra-Velli, 801 Selfoss	486-3377
Villingaholtsh.: Reynir Þór Jónsson, Hurðarbaki, 801 Selfoss	486-3345
Ásahreppur: Egill Sigurðsson, Berustöðum, 851 Hella	487-5068
Djúpárhreppur: Birkir Ármannsson, Brekku, 851 Hella	487-5646
Holt: Daniel Magnússon, Akbraut, 851 Hella	487-6562
Landsveit: Hannes Ólafsson, Austvaðsholti, 851 Hella	487-6597
Rangárvellir: Björgvin Reynir Helgason, Lambhaga, 851 Hella	487-8770
Hvolhrepps: Birkir Arnar Tómasson, Móeiðarhvoli 2, 861 Hvolsvöllur	487-8077
Fljótshlíð: Páll Eggertsson, Arngeirsstöðum, 861 Hvolsvöllur	487-8380
V-Landeyjar: Sævar Einarsson, Stíflu, 861 Hvolsvöllur	486-1508
A-Landeyjar: Jóhann Nikulásson, Stóru-Hildisey 2, 861 Hvolsvöllur	487-8548
V-Eyjafjöll: Eyvindur Ágústsson, Stóru-Mörk, 861 Hvolsvöllur	487-5050
A-Eyjafjöll: Kristinn Stefánsson, Raufarfelli, 861 Hvolsvöllur	487-8866
Dyrhólahr.: Magnús Örn Sigurjónsson, Pétursey, 871 Vík	891-8349
Hvammsh.: Ólafur Þ. Gunnarsson, Giljum, 871 Vík	487-1369
Álftaver: Páll Eggertsson, Mýrum, 880 Kirkjubæjarklaustur	487-1351
Skaftártunga: Elín Heiða Valsdóttir, Úthlíð, 880 Kirkjubæjarklaustur	487-1363
Leiðvallahr.: Hörður Daði Björgvinsson, Efri-Ey, 880 Kirkjubæjarklaustur	487-4733
Kirkjubæjarhr.: Þórarinn Bjarnason Þykkvabæ, 880 Kirkjubæjarklaustur	487-4704
Hörgslandsh.: Bjarki V. Guðnason, Maríubakka, 880 Kirkjubæjarklaustur	565-7839

Formenn búgreinafélaga á Suðurlandi:

Félag kúabænda Suðurlandi: Rafn Bergsson, Hólmahjáleigu	487-1185
Félag sauðfjárbænda V-Skaftafellss.: Einar Freyr Elínarson, Sólheimahjál.	823-1320
Félag sauðfjárbænda Rangárvallasýslu: Ragnar M. Lárusson, Stóradal	487-8909
Félag sauðfjárbænda Árnessýslu: Trausti Hjálmarsson, Austurhlíð 2	486-8948
Loðdýraræktarfélag Suðurlands: Hjalti Logason, Neðridal	848-7785

Skýrsla formanns

Vorið var kalt og votviðrasamt og sumarið með svipuðum hætti, ekki rættist úr fyrr en í upphafi júlímánaðar. Heyfengur virðist vera nokkuð góður þrátt fyrir þessa erfiðu heyskapartíð.

Aðalfundur BSSL, haldinn í Hótel Smáratúni 13. apríl 2018. Á fundinum var kosið um 2 stjórnarmenn úr Rangárvallasýslu, þá Ragnar Lárusson og Erlend Ingvarsson. Þeir voru endurkjörnir til 3 ára. Stjórn skipti með sér verkum, Gunnar formaður, Ragnar varaformaður, Sigurjón ritari, Erlendur og Helgi meðstjórnendur.

Afdrif tillagna á aðalfundi:

- Tillaga um að Búnaðarstofa verði sjálfstæð eining. *Búnaðarstofa er í dag orðin sjálfstæð eining.*
- Tillaga um aukna tilraunastarfsemi í Stóra Ármóti. *Ræddum við Sæmund Runólfsson rektor LbhÍ, taldi hann að áhugi starfsfólks LbhÍ væri að gera tilraunir á Hvanneyri en skoða mætti samstarf við Stóra Ármót. Þess má geta að tilraun með þaramjöl í föðri mjólkurkúa er í gangi á Stóra Ármóti í vetur. Að tilrauninni koma Ásta Heiðrún Pétursdóttir efnafræðingur hjá Matis, Gunnar Rikharðsson BSSL og Jóhannes Sveinbjörnsson LbhÍ.*

Starfsemi Nautís hefur gengið vel en þar er Sveinn Sigurmundsson framkvæmdarstjóri og Baldur I.

Sveinsson, starfsmaður.

Í september fæddust 12 kálfar af Aberdeen Angus kyni, 7 kvígur og 5 naut. Vel gekk með burð og að koma kálfunum á legg.

Fjósbreyingar á Stóra Ármóti hafa komið vel út, heilsufar kúnna batnað og nyt aukist, er nú 7340 kg eftir árskú.

Borhola var boruð á virkjunasvæðinu á Stóra Ármóti af Selfossveitum og lofar hún mjög góðu.

Á árinu voru haldnir 5 formlegir stjórnarfundir auk fundahalda og ákvarðanatöku í síma.

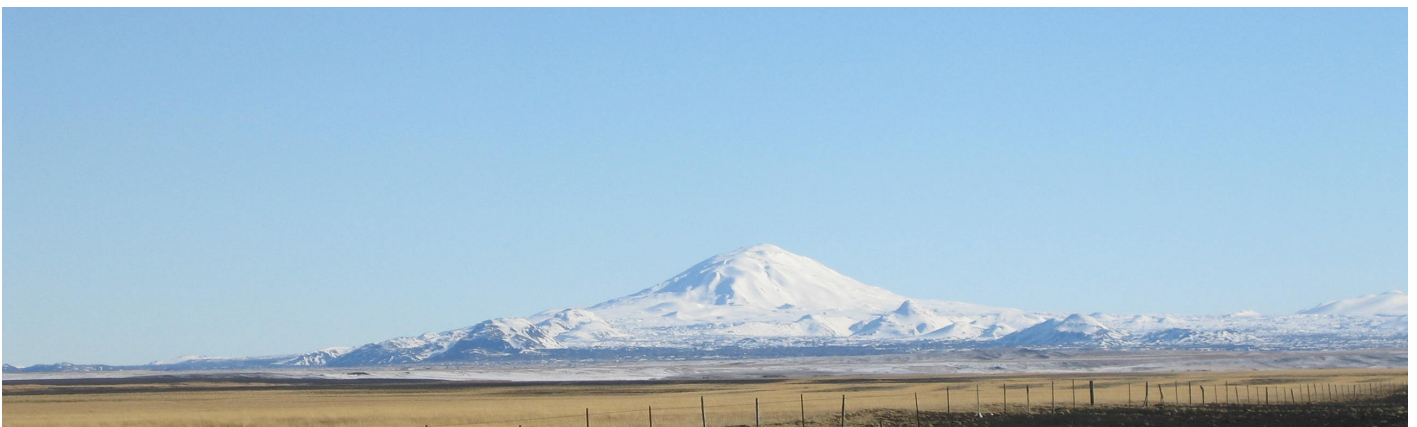
Formannafundur BÍ var 22. nóvember og fórum við Sveinn Sigurmundsson og Gunnar Rikharðsson á fundinn.

Þann 11. febrúar undirritaði Búnaðarsambandið afsláttarsamning á raforku við Orkusöluna, sem veitir 15% afslátt til félagsmanna BSSL. Sparar þetta félagsmönnum töluverðar upphæðir á árs grundvelli.

Formannafundur BSSL var haldinn að Stóra Ármóti, 15. febrúar. Þar var allgóð mæting og góð umræða.

Að lokum þakka ég stjórn, starfsfólki og bændum gott samstarf á árinu.

Gunnar Kr. Eiríksson.



Starfsemi Búnaðarsambandsins 2018

Árið 2018 verður minnisstætt fyrir óvenju blautt og kalt vor sunnanlands en veturinn var frekar mildur en þó fór frost djúpt í jörð fyrir áramót. Aðeins var því um kal í uppsveitum Árnessýslu. Erfitt var um öll vorverk, flög blaut og oft illfær. Sláttur hófst almennt mun seinna en oft áður bæði vegna lítillar sprettu og ótíðar. Heygæði reyndust því betri en vænta mátti vegna sláttutíma. Lægðagangurinn fór að minnka í ágústmánuði og úr því sémilegt haustveður. Kornuppskera var með minnsta móti og þroski þess víða lakur. Veður til kornþreskinga voru betri en oft áður.

Nú eru 2 ár frá því að búnaðargjaldið var felld út en það var 1,2% af afurðaverði og um 600 milljónir. Félagsgjöld verða að fjármagna félagslega kerfið og nú er ljóst að þátttaka bænda í félögum sínum er lakari en búist var við. Endurskoðun á félagskerfinu er skemmra á veg kominn en vonast var til en áfangaskýrslu nefndar sem skipuð var á síðasta Búnaðarþingi verður skilað á ársfundi samtakanna nú í mars.

Formannafundur var haldinn að Stóra Ármóti í febrúar byrjun. Á þeim fundi var byrjað á því að fara í heimsókn í einangrunarstöð Nautís. Flutt var yfirlit yfir starfsemi Búnaðarsambandsins en að öðrum þræði var fundurinn undirbúningur fyrir komandi Búnaðarþing. Fulltrúar til Búnaðarþings kynntu drög að fjórum tillögum fyrir þingið. Um loftslagsmál, endurheimt votlendis, félagskerfið og tollasamninga.

Búnaðarsambandið veitti verðlaun fyrir afurðahæsta kúabúið, afurðahæstu kúna og þyngsta nautið á Suðurlandi á aðalfundi Félags kúabænda á Suðurlandi sem haldinn var í Gunnarsholti í lok janúar.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, sá 110., var haldinn 13. apríl í Hótel Fljótshlíð Smáratúni. Alls mættu 35 fulltrúar frá 23 búnaðarfélögum og 5 búgreinafélögum. Fyrir utan hefðbundinn aðalfundarstörf flutti Sigurður Eypórsson erindi um helstu mál sem BÍ er að fjalla um og greindi frá afdrifum helstu mála Búnaðarþings 2018. Runólfur Sigursveinsson fagstjóri rekstrar hjá Ráðgjafarmiðstöð Landbúnaðarins (RML) flutti ítarlegt erindi um stöðu og framtíð RML Kosið var um 2 fulltrúa í stjórn úr Rangárvallasýslu. Erlendur Ingvarsson,

Skarði, og Ragnar Lárusson, Stóradal, voru kosnir til næstu þriggja ára. Sem varamenn voru kosin Borghildur Kristinsdóttir í Skarði og Sigurður Sæmundsson Skeiðvöllum.

Búnaðarsambandið heldur úti heimasíðu við sendum út fréttir ásamt fjölda tilkynninga, fundargerða o.fl. Seinnihlutann í nóvember sá Búnaðarsambandið um að halda fræðslufundi um sauðfjárrækt þar sem Sveinn Sigurmundsson fjallaði um þann hluta Kynbótastöðvar ehf. sem sér um sauðfjársæðingar. Fanney Ólöf Lárusdóttir, RML, kynnti afrakstur hauststarfsins í sauðfjárrækt á fjórum fræðslufundum, einum fyrir hverja sýslu og voru veitt verðlaun fyrir efstu hrútana. Eypór Einarsson, RML, fór yfir ræktunarstarfið í sauðfjárrækt og fjallaði um hrútakost Sauðfjársæðingastöðvarinnar og Þorsteinn Ólafsson fjallaði um hvernig mætti ná góðum árangri í sæðingum.

Búnaðarsambandið sá um úttektir vegna styrkja sem veittir eru samkvæmt búvörusamningum til jarðræktar og á uppskorin tún undir umsjón Búnaðarstofu. Heildarstyrkur sem jafnast svo út eftir ha. fjölda vegna jarðræktar var 388 milljónir og 254 milljónir í landgreiðslur. Styrkur á ha. var kr. 37.964 vegna jarðræktar og kr. 3.313 á ha. vegna uppskorinna túna. Skilyrði fyrir úttekt er að til staðar séu viðurkennd túnkort og skýrsluhald í Jörð. Við sáum líka um úttektir í Austur-Skaftafellssýslu. Búnaðarsambandið gat lagt til 6 aðila sem komu að þessari vinnu sem lauk í nóvemberlok. Mikið var um leiðréttingar á túnkortum en úttektarvinnan felst m.a. í því að yfirfara umsóknir og bera þær saman við loftmyndir og gervitunglamyndir eftir mismunandi dagssetningum og heimsækja bændur eftir tilviljunarkenndu úrtaki en alls fórum við í 143 heim-sóknir. Samstarfið við Búnaðarstofu sem og úttektarvinnan gekk í heild sinni vel.

Jarðræktarstyrkir voru veittir á rúma 4.784 ha. á Suðurlandi sem er 47% af landinu. Þá voru veittar landgreiðslur á 24.460 ha. sem er 32% af landinu. Á Suðurland komu alls 263 milljónir sem jafnast á 433 bú sem er að jafnaði 607 þúsund kr. á bú.

Búnaðarsambandið kom að fjölmörgum öðrum verk-efnum og má þar nefna úttektir og umsóknir vegna kaltjóna í uppsveitum Árnassýslu, umsagna vegna stofnunar lögbýla, aðstoð við umsóknir og úttektir vegna vatnsveita á lögbýlum, aðstoð við greiðslumarksviðskipti, úttektir vegna styrkja í Framleiðnisjóð o.fl.

Starfsemi Nautis er að komast í fastar skorður en fljótlega eftir áramót var ljóst að 11 kýr voru með fangi. Lokið var við að setja upp innréttingar í einangrunarhlutanum. Stéttar voru steypar, gengið frá merkingum og lokið við að ganga frá planinu. Keypt var dráttarvél og haugsuga. Öryggismyndavélar voru settar upp. Með vorinu var gengið frá kaupum á 38 fósturvísu en við áttum 5 fósturvísa frá fyrra ári. Keyptar voru 38 kýr og í september voru fósturvísarnir settir upp. Allt virtist ganga vel en því miður voru aðeins 13 kýr með fangi. Síðar hafa 2 af þeim látið og því einungis 11 kýr sem bera næsta sumar. Fyrsti kálfurinn fæddist í ágústlok og hlaut hann nafnið Vísir. Ein kýrin bar síðan 2 kvígum og því fengum við 12 kálfa. Burður gekk í flestum tilfellum vel, lífspróttur góður í kálfunum sem döfnuðu strax vel. Einangrunin hófst svo 4. október og þar þurfa þeir að vera í 9 mánuði eða til 4. júlí en að því loknu má fara að taka sæði og svo selja nautkálfa. Að öðru leyti vísast til skrifna Sigurðar Loftssonar.

Stóra Ármót

Það náðist að sá grasfræi í 6 ha., en 10 ha. bíða ýmist plægðir eða óplægðir sökum bleytu. Fyrri sláttur hófst 30. júní og búið að heyja í kýrnar 16. júlí. Í fyrri slætti voru slegnir 70 ha. og 25 ha. í seinni slætti. Alls fengust 1.115 rúllur. Þrátt fyrir rysjóttu tíð voru heygæðin ágæt

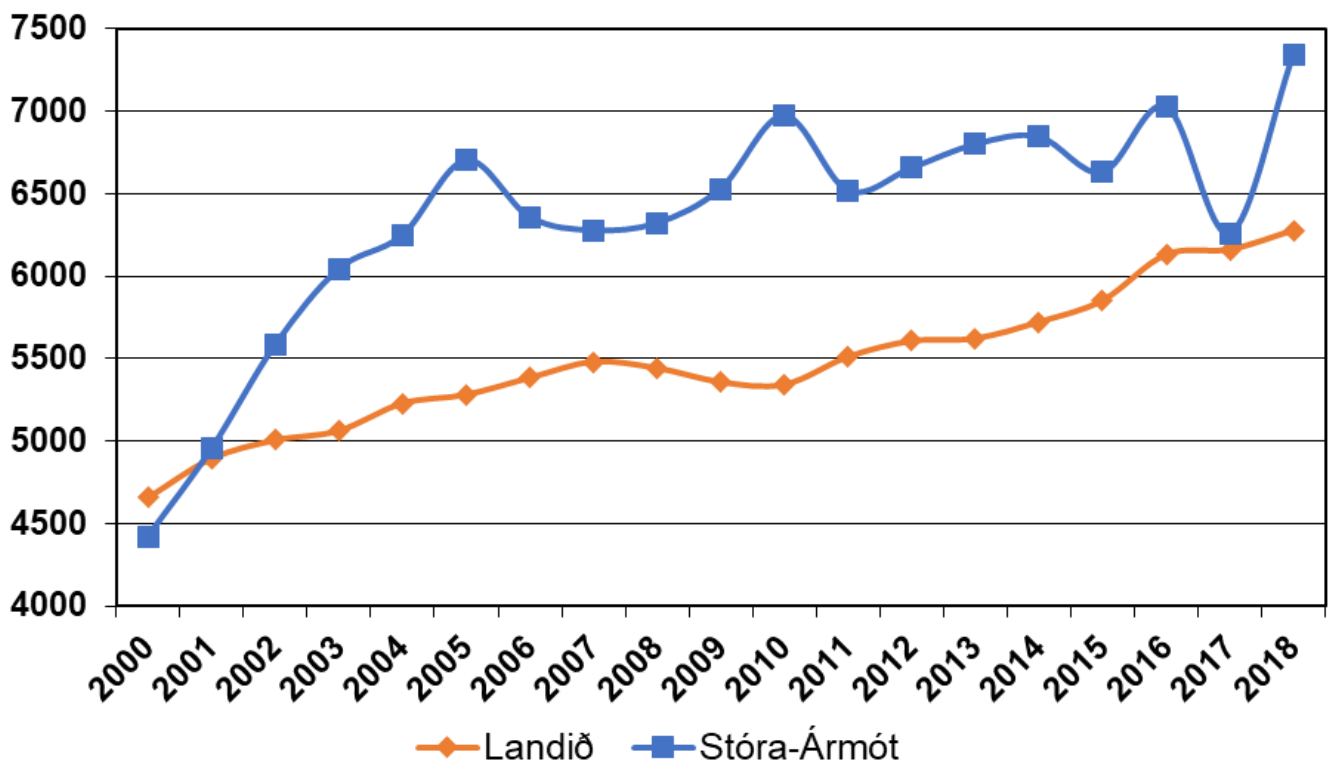
Korni var sáð í 13 ha. sem er minna en til stóð því ekki var fært um flögin til að vinna þau og sá sökum vætu. Uppskera léleg og kornið illa þroskað ca. 25 tonn í það heila. Um mánaðarmótin nóvember/ desember náðust svo 70 rúllur af hálmi í góðum þurrki.

Framleiðsluréttur búans var árið 2018, 329.082 þúsund lítrar. Samkvæmt skýrsluhaldi nautgripa-ræktarinnar eru afurðir á ársku 2018 7.343 kg sem er aukning upp á 1.100 kg milli ára. Innlögð mjólk á árinu var 358.122 þúsund lítrar. Efnainnihald innleggsmjólkur var (tafla 1), prótein 3,41% og fita 4,20%, Frumutala var 167. Mikil breyting varð á heilsufari og líðan kúnna við breytingu úr básafjösi í lausagöngufjós með legubásu. Spenastig, jógurbólga og þar af leiðandi dýralæknakostnaður lækkaði verulega. Sköfuróbótinn sem hreinsar mykjuna af heilu gólfi virkar prýðilega.

Hagnaður Stóra-Ármóts ehf. á árinu 2018 nam 4,2 milljónum króna. Samkvæmt efnahagsreikningi nema eignir félagsins 146 milljónum, bókfært eigið fé í árslok er kr. 99,5 milljónir og eiginfjárlutfall félagsins 68%. Rekstrartekjur eru 60 milljónir og

Tafla 1. Yfirlit um afurðir, magn og eiginleika árin 2000-2018.

Ár	Árskýr	Nyt árskýr, kg	Sæti	Fitu%	Prót%	Frumut. x 1000	Líftala
2000	56	4.422		3,82	3,27	336	31.916
2002	47	5.378	204	3,87	3,83	263	11.875
2004	40	6.248	52	3,83	3,29	299	12.812
2006	42	6.357	58	4,00	3,41	343	10.916
2008	45	6.321	75	4,06	3,47	325	11.920
2010	43,8	6.972	16	4,18	3,49	230	9.420
2001	43,4	6.518	58	4,18	3,45	164	8.540
2012	46,8	6.655	53	4,17	3,43	174	10.404
2013	42,1	6.798	45	4,37	3,55	232	11.100
2014	47,3	6.844	47	4,16	3,47	172	9.600
2015	51,8	6.628	99	4,19	3,52	223	12.000
2016	47,4	7.027	77	4,12	3,40	249	12.000
2017	51,2	6.259	212	4,19	3,47	199	6.000
2018	53,4	7.343	69	4,20	3,41	167	5.000



Mynd.1. Afurðir árskúa á Stóra Ármóti samanborið við landsmeðaltal.

rekstrargjöld 55,7 milljónir með afskriftum sem eru 5,9 milljónir. Þegar var verið að byggja upp á Stóra Ármóti var staða Búnaðarsambandsins með þeim hætti að það gat lagt verulega fjármuni til uppbyggingarinnar. Þegar Stóra Ármót ehf. var stofnað myndaðist skuld við móðurfélagið sem í dag er um 32,5 milljónir sem er eina skuld búins. Nú er staða

Stóra Ármóts það góð að lag er að lækka þessa skuld eitthvað og eðlilegt að vaxtareikna með svipuðum vöxtum og stofnsjóður búins í Auðhumlu gefur.

Tilraun með áhrif þangmjóls á efnainnihald mjólkur og afurðir mjólkurkúa hefur staðið yfir. Tilraunin er á vegum Mátis en Gunnar Ríkharðsson hefur komið að skipulagningu, gagnasöfnun og úrvinnslu. Áhugi á notkun á þangmjóli í fódri mjólkurkúa hefur aukist í kjölfar loftslagsumræðunnar en þangmjól minnkar losun á metangasi.

Tafla 2. Sæddar ær með fersku sæði af Suðurlandi 2013-2018.

Svæði	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Bs. Kjalarnes	52	32		42	49	108
Borgarfjörður	58	103	71	94	147	198
Snæfellsnessýsla	40	30	81	108	147	101
Dalasýsla	12		41	45	80	63
Barðastrandasýsla						17
Ísafjarðarsýsla				28		
Strandasýsla					12	
Húnavatnssýslur	906	1.400	2.003	1.580	1.017	1.150
Skagafjarðarsýsla	825	786	1.272	877	739	857
Eyjaðarsýsla	410	413	672	739	586	614
S.Þingeyjarsýsla	868	648	1.041	959	604	999
N.Þingeyjarsýsla	513	329	707	736	394	633
Austurland	1.044	603	808	1.314	956	1.131
A.Skaftafellsýsla	1.316	1.558	1.808	1.598	2.200	1.974
V.Skaftafellsýsla	774	1.174	1.383	1.375	1.256	1.356
Vestmannaeyjar						
Rangárvallasýsla	1.640	2.036	2.483	2.298	2.336	2.302
Árnessýsla	2.131	2.793	3.200	3.284	3.113	2.983
Suðurlandstöð	10.589	11.905	15.570	15.077	13.636	14.486
Vesturlandsstöð	9.283	10.669	12.730	14.632	14.343	14.756
Ferskt sæði alls	19.872	22.574	28.300	29.709	27.979	29.242

Sauðfjársæðingastöð

Við fluttum út hrútasæði til USA en þar þarf m.a að framkvæma berklapróf og skima fyrir blátungu. Ekki gengur að flytja hrútasæði til Evrópu vegna strangra krafna vegna *Brucella melentensis* sem ekki hefur fundist í Norður-Evrópu og hvað þá hér á Íslandi á sama tíma og flutningur á heyi er heimilaður til Noregs hvaðanæva sem er af landinu.

Fanghlutfall úr sæðingunum 2017 miðað við ferskt sæði var 65 % með 1,84 lömb eftir á en árangur með frysta sæðið var 51 % og 1,61 lömb eftir á sem er lakara en fyrra ár.

Sæðistökuvertíð þetta árið lauk í dag 21. desember. Þetta var 51. sæðistökuvertíð Sauðfjár-

sæðingastöðvarinnar sem hóf starfsemi sína árið 1968. Veðrið var hagstætt og því gengu flutningar á hrútasæði að mestu vel en hvassviðri við suðurströndina setti aðeins strik í reikninginn. Sæðistakan gekk óvenju illa framan af vegna lakra sæðisgæða sem við kunnum ekki skýringar á. Nokkur samdráttur var í útsendingu á sæði en alls var sent sæði út frá stöðinni í 16.005 ær. Nýtingin reyndist því miður aðeins 66 % en 10.589 ær voru sæddar með fersku sæði frá stöðinni.

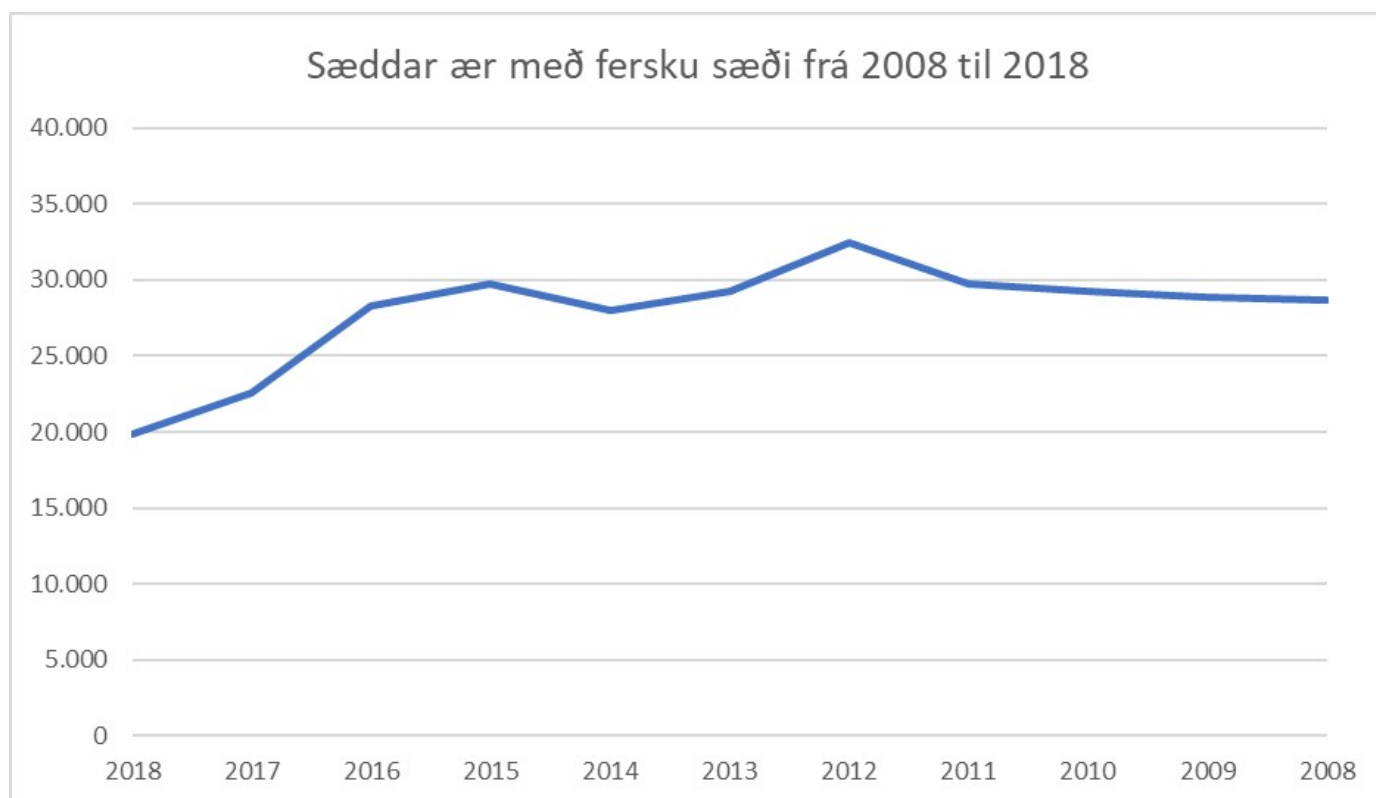
Mikil samdráttur hefur verið í sauðfjársæðingum á landinu á síðustu 2 árum eins og meðfylgjandi mynd ber með sér. Samdrátturinn er um og yfir 10 þúsund ær sæddar. Ef miðað er við 800 kr. á sæðisskammt er hér um tekjusatdrátt upp á 8 milljónir hjá stöðvunum báðum og því miður um verulegt rekstrartap að ræða. Fyrirsjáanlegt er því veruleg hækkun á sæðisverði næsta haust nema að takist að hagræða verulega í rekstrinum. Er skynsamlegt að vera með eina stöð yfir landið er spurning sem menn eiga að fara að velta fyrir sér.

Mest var sent úr Drjúgi frá Hesti, eða 2.020 skammtar, þá var Durtur frá Hesti með 1.685 skammta, Klettur frá Borgarfelli með 1.450 skammta en eftirspurn eftir Kletti var mun meiri en hægt var að anna. Tvistur frá Hríshóli, Fjalldrapi frá Hesti og Gunni frá Efri-Fitjum voru allir með útsendingu á sæði í vel yfir 1.000 ær.



Drjúgur frá Hesti. *Ljós. Anton Torfi Bergsson.*

Páll Þórarinnsson annast sæðistöku og gegningar í hrútahúsi. Þóra Þórarinsdóttir fyllir á sæðisstráin, gengur frá pöntunum, sér um þrif og akstur í uppsveitir. Páll Stefánsson dýralæknir sér um gæðamat á sæði og sæðisblöndun. Ármann Sverrisson er aðstoðarmaður við sæðistöku, leiðir hrútana fram og sér um akstur á hrútasæði austur í sveitir. Sveinn Sigurmundsson sér um skipulag, tekur við pöntunum og deilir út sæðinu. Ólafur Þór Þórarinnsson sá um akstur á sæði til Reykjavíkur.



Mynd 2. Sæddar ær með fersku sæði frá Sauðfjársæðingastöð Suðurlands 2008-2018.

Kynbótastöð

Kynbótastöð ehf. sér um sæðingastarfsemi á Suður- og Austurlandi en þar voru framkvæmdar 21.357 sæðingar árið 2018 sem er 45% sæðinga í landinu. Á Búnaðarsambands svæðinu voru 19.082 sæðingar sem er fækkun um 1.178 sæðingar milli ára.

Fastráðnir frjótæknar eru; Gestur Jens Hallgrímsson á Austurlandi, Orri Brandsson fyrir Austur Skafta-fellsýslu, Sigríður Böðvarsdóttir fyrir Skaftárhrepp, Hermann Árnason á Hvolsvelli sér um svæðið austan Hvolsvallar og að Vík. Guðmundur Jón Skúlason vesturhluta Rangárvallasýslu. Úlfhéðinn Sigurmundsson er í uppsveitum Árnassýslu. Á Selfossi er Bragi Ágústsson. Aðrir afleysingamenn eru Halldór Eiðsson, Birkir Þrastarson, Bjarki Guðmundsson og Eyþór Karl Ingason. Friðrik Reynisson er afleysingamaður í Austur-Skaftafellssýslu og Sigurður Max Jónsson tók við afleysingastörfum á Austurlandi

Klaufsnyrting var framkvæmd á 5.500 kúm á 100 kúabúum á síðasta ári sem er ívið minna en árið á undan. Meðalverð á kú var 1.390 kr. Verulegt tap var á klaufsnyrtingunni og því varð að hækka gjaldskrá verulega. Birkir Þrastarson frá Hæli sér um klaufsnyrtinguna og honum til aðstoðar er Sigmar Aðalsteinsson frá Kolsholti.

Kynbótastöðin á 10 bíla um áramót og keypti bíl á árinu. Heildarakstur allra bílanna voru 391.156 km en þar af voru um 370.000 km vegna sæðinga. Meðalakstur á sæðingu er um 17 km en á Austurlandi þarf 52 km á sæðingu og svo 33 km í Skaftár-

hreppi. Kostnaður á ekinn km með afskriftum er 42 kr. sem er 9 kr. hækkun miðað við árið á undan.

Hagkvæmustu bílarnir fara niður í 29 kr. á km í rekstrarkostnað en það er Subaru Forester og Nissan Qashqai fór í 31 kr. á km.

Fanghlutfall í sæðingum er 69 % miðað við 56 daga frá 1. sæðingu sem er sami árangur og fyrra ár sem er ánægjulegt en sólarlítið sumar sunnanlands og breytileg hey gætu þýtt lækkaðan árangur. Verulegt tap varð á rekstri Kynbótastöðvarinnar sem skýrist af miklum launahækkunum og auknum kostnaði við Spermvital-sæðið en gjald fyrir grip hækkaði ekki á árinu en það hefði þurft.

Lokaorð

Rekstrartekjur fyrirtækjanna með Stóra Ármóti er 299,4 milljónir sem er aukning frá fyrra ári úr 292 milljónum. Rekstrargjöld eru 308 milljónir og er því rekstrartap upp á 8,6 milljónir. Fjármunaliðir skila 3,2 milljónum sem er ívið minna en á fyrra ári. Tap með vaxtatekjum er því 5,4 milljónir króna en eftir skatta sem eru 1,9 milljónir er það 7,3 milljónir. Samkvæmt efnahagsreikningi er eigið fé 247,6 milljónir. Eignir eru alls 305,5 milljónir. Veltufjármunir eru 160,3 milljónum á móti 161,6 milljónir. Eiginfjárhlutfall vex úr 91,6 % í 93 %.

Bændabókhaldið veltir 39,8 milljónum og er með 1,8 milljón í hagnað.

Kynbótastöð ehf. er með veltu upp á 158,5 milljónir og tap upp á 13,8 milljónir króna.

Tafla 3. Rekstrarkostnaður sæðingabíla 2018.

Rekstrarkostnaður sæðingabíla 2018											
	HLux 2015	Nissan Qashqai 2015	Toyota Hilux 2014	HLux 2014	Subaru impreza 2006	Beuz Atego Klaufskurð	Subaru Forester 2016	HLux 2010	HLux 2018	HLux 2007	Meðaltal sæðingabíla
	AN-A87	EP-M68	PT-F28	AG-J23	PP-033	NG-056	LF-K61	YK-Z56	EA-G41	MP-526	
Eldsneyti	290.140	810.241	1.375.657	975.741	102.315	361.973	971.439	749.924	381.574	283.870	630.287
Dekk	22.998	85.214	262.353	263.460	100.853	181.605	112.604	94.121	186.142	42.000	135.135
Viðgerðir/Smurning	87.564	666.781	475.696	377.229	110.552	494.605	525.880	652.331	102.646	96.117	358.940
Skattar	32.998	14.822	33.498	33.498	37.474	122.974	23.058	45.710	12.858	40.882	39.777
Tryggingar	111.023	111.023	111.023	111.023	111.023	131.323	111.023	124.059	74.377	111.023	110.692
Annað		0	11.686	17.312	10.077	19.994	45.000	12.787		12.495	16.169
Afskriftir/sölutap/hagn	456.405	431.379	450.598	448.207	176.500	165.000	430.387	454.980	200.773	255.000	346.923
Samtals	1.001.128	2.119.460	2.720.511	2.226.470	648.794	1.477.474	2.219.391	2.133.912	958.370	841.387	16.346.897
Staða mælis í upphafi árs	43.372	160.333	243.402	211.440	389.182	288.700	126.130	401.658	0	153.886	
Staða mælis í lok árs	61.478	228.358	326.666	268.622	395.553	297.163	201.484	444.000	20.722	165.213	
Áætlaður akstur á ári	18.106	68.025	83.264	57.182	6.371	8.463	75.354	42.342	20.722	11.327	391.156
Kostnaður á km án afskr.	30,09	24,82	27,26	31,10	74,13	155,08	23,74	39,65	36,56	51,77	32,92
Kostnaður á km m.afskr	55,29	31,16	32,67	38,94	101,84	174,58	29,45	50,40	46,25	74,28	41,79
Eldsneyti og skattar á km	17,85	12,13	16,92	17,65	21,94	57,30	13,20	18,79	19,03	28,67	22,35
Lítrar á 100 km.	8,83	6,56	9,11	9,40	8,85	23,57	7,10	9,76	8,18	11,14	10,25

Búnaðarsambandið er með veltu sem nemur 69,7 milljónum og hagnað upp á 825 þúsund krónur en þegar búið var að taka tillit til dótturfélags og skatta er tapið 7,3 milljónir.

Rekstrartekjur á Stóra Ármóti voru 60,3 milljónir en rekstrargjöld eru 55,7 milljónir og hagnaður 4,2 milljónir þegar búið er að taka tillit til skatta og fjármagnsliða. Ef samstæðureikningurinn við Stóra Ármót er skoðaður þá er heildarveltan 299,4 milljónir og bókfærðar eignir 305,5 milljónir.

Á Búnaðarþingi 2018 var ákveðið að skipa nefnd sem gerði tillögur um endurskipulagningu á félagskerfi bænda með það að markmiði að einfalda fé-

lagskerfið en um leið að treysta samstöðu þeirra. Nefndin hefur hafið störf og mun væntanlega skila tillögum fyrir Búnaðarþing 2020. Búnaðarsambandið er með 1.150 félagsmenn sem er fólkið í sveitunum og dreifbýli á Suðurlandi. Félagsmönnum hefur verið að fjölga upp á síðkastið. Á aðalfundi Búnaðarsambandsins eru kosnir 7 fulltrúar af 50 á Búnaðarþing fyrir árin 2020 til 2021.

Að lokum þakkar undirritaður bændum og samstarfsfólki ánægjulegt samstarf á liðnu ári.

Sveinn Sigurmundsson

Gunnar Ríkharðsson

Jarðræktarstyrkir og landgreiðslur

Árið 2018

Styrkir til jarðræktar voru um 388 milljónir á árinu 2018 en þeir eru greiddir út á nýsáningar. Styrkhæf ræktun er nýrækt og endurrækt túna, grænófóðurrækt, kornrækt og útiræktun grænmetis. Uppskeyra er forsenda jarðræktarstyrks en beit telst í þessu samhengi vera uppskeyra.

Landgreiðslur námu um 254 milljónum en þær eru greiddar út á ræktað land sem uppskorið er til fôðuröflunar.

Skilyrði fyrir öllum greiðslum er að til sé stafrænt túnkort af viðkomandi spildum í loftmyndagrunni Bændasamtakanna og að skráðar hafi verið ýmsar upplýsingar í Jarðræktarskýrsluhaldið JÖRÐ, svo sem tegund ræktunar, sáðmagn og uppskeyra. Einnig þarf úttekt að hafa farið fram af þar til bærum aðila fyrir hönd MAST, sem hefur yfirumsjón með þessum greiðslum. Ekki er hægt að fá bæði jarðræktarstyrk og landgreiðslur út á sömu spildu á sama ári.

Í töflum hér á eftir eru ýmsar tölulegar upplýsingar um styrki á árinu 2018 á milli landsvæða og hvaða breytingar urðu milli áranna 2017 og 2018.

Væntanlegar breytingar á árinu 2019

Umsóknarfrestur um jarðræktarstyrki og landgreiðslur færist frá 20. okt til 1. okt en þetta gefur okkur sem vinna við úttektir rýmri tíma en áður til að sinna úttektum og verkið dregst ekki eins langt

fram á haustið þegar allra veðra er von. Hér eftir kemur jarðræktarstyrkur alltaf á ræktunarári en áður átti styrkurinn alltaf að koma á uppskeruári, og því átti ekki að taka síðsumars sáningar út fyrir en á næsta ári eftir sáningu. Enn fremur er núna hætt að greiða styrkina út á heila ha heldur er bara miðað við raunverulega stærð ræktunar. Þá er úttekt núna talin fullgild þó hún sé eingöngu sannreynð á gervihnattamynd en ekki með vettvangskönnun.

Þá var núna bætt inn ákvæði sem heimilar að bæta tjón vegna ágangs álfta og gæsa í ræktunarlönd. Ákveðið var að byrja bara á að bæta skemmdir fugla á kornuppskeru að hausti því ljóst er að svona bótakerfi getur orðið býsna flókið og dýrt í framkvæmd ef reyna á að bæta allt tjón sem fuglar geta valdið á ökrum og túnum allt árið. Verið er að vinna að nánari útfærslu á því hvernig mat á tjóni mun fara fram.

Við úttekt þarf úttektaraðili að sannreyna stærð ræktunar og umfang fôðuröflunar og hvort skilyrði til styrkveitinga eru að öðru leyti uppfyllt. Getur það falist bæði í heimsóknum á bæi og einnig með notkun gervihnattamynda sem teknar eru á mismunandi dögum yfir sumarið. Gæði slíkra mynda til notkunar í þessum tilgangi eru þó mjög háð veðurfarsskilyrðum við myndatöku.

Á úttektarsvæði BSSL, sem er Suðurland ásamt A-Skaft, eru flestar myndir sem eru í loftmyndagrunni BÍ og notaðar eru við túnkortagerðina frá árunum

2015-2018 og því í nokkuð góðu samræmi við raunveruleikann. Elsta loftmyndin er þó frá 2006 og því orðin býsna úrelt.

Búnaðarsambandið sér um túnkortagerðina og breytingar á spildum í loftmyndagrunninum og mikilvægt er að kanna tímanlega hvort túnkortið og spildulistinn í JÖRÐ séu rétt svo hægt sé að skrá upplýsingar um sáningar og jarðvinnslu á réttar spildur strax í vor. Ef einungis er endurræktaður hluti af teiknaðari spildu þá þarf í öllum tilfellum að teikna þann hluta sérstaklega og meðhöndla hann í JÖRÐ sem afmarkaða spildu. Hins vegar er hægt að skrá uppskeru vegna landgreiðslna á hluta af spildu án þess að teikna þann hluta sem uppskorin er sem sér spildu og sama á við um sáningar í garðrækt.

Nokkuð er kvartað yfir því að forritið JÖRÐ sé ekki mjög notendavænt og er nokkuð til í því enda forritið ekki hannað í því umhverfi forrita sem heppilegast þykir í dag. Unnið er að fjármögnun á endurgerð forritsins en samt sem áður vil ég hvetja bændur til að nýta sér forritið sem allra mest til að halda utan um gögn eins og stærðir túna, uppskeru, heysýni, jarðvegssýni, áburðarnotkun og síðan gera sjálfir eða láta vinna fyrir sig áburðaráætlun, því slík áætlun getur bæði bætt nýtingu á áburði og sparað fjármuni.

Allt skýrsluhald tekur tíma og á það jafnt við um skýrsluhald í búfjárrækt, jarðrækt eða varðandi rekstur búans. Allt bætir þetta þó búreksturinn í heild sinni og þar með afkomuna og því meira eftir því sem skýrsluhaldinu er betur sinnt.

Tafla 1. Jarðræktarstyrkir og landgreiðsur - umsóknir 2018

Svæði	2018		Bæir heimsóttir			
	Fjöldi	%	Fjöldi	%		
Vesturland	282	18 %	61	22 %		
Húnaþing/Str	234	15 %	55	24 %		
Skagafjörður	171	11 %	35	20 %		
Eyjafjörður	132	9 %	26	20 %		
S-Þing	103	7 %	21	20 %		
N-Þing	50	3 %	11	22 %		
Austurland	126	8 %	25	20 %		
Suðurland	433	28 %	143	33 %		
Alls	1.531	100 %	377	25 %		

Tafla 2. Landgreiðsur og jarðræktarstyrkir - milljónir kr

Svæði	2018		2017		Breyting	
	millj. kr	%	millj. kr	%	millj. kr	%
Vesturland	87	14 %	97	15 %	-9,4	-10 %
Húnaþing/Str	67	10 %	66	10 %	1,2	2 %
Skagafjörður	62	10 %	66	10 %	-3,6	-5 %
Eyjafjörður	73	11 %	64	10 %	8,9	14 %
S-Þing	38	6 %	35	6 %	2,8	8 %
N-Þing	15	2 %	17	3 %	-1,5	-9 %
Austurland	37	6 %	37	6 %	-0,1	0 %
Suðurland	263	41 %	254	40 %	8,9	4 %
Alls	642	100 %	635	100 %	7,3	1 %

Tafla 3. Landgreiðsur - milljónir kr (3.313 kr/ha)

Svæði	2018		2017		Breyting	
	millj. kr	%	millj. kr	%	millj. kr	%
Vesturland	48	19 %	49	20 %	-1,0	-2 %
Húnaþing/Str	33	13 %	32	13 %	0,9	3 %
Skagafjörður	25	10 %	24	10 %	0,7	3 %
Eyjafjörður	27	11 %	27	11 %	-0,6	-2 %
S-Þing	14	6 %	15	6 %	-0,4	-2 %
N-Þing	7	3 %	7	3 %	-0,2	-3 %
Austurland	18	7 %	19	8 %	-0,8	-4 %
Suðurland	81	32 %	76	30 %	4,9	6 %
Alls	254	100 %	250	100 %	3,6	1 %

Tafla 4. Landgreiðsur - ha

Svæði	2018		2017		Breyting	
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%
Vesturland	14.573	19 %	15.160	20 %	-588	-4 %
Húnaþing/Str	9.918	13 %	9.824	13 %	94	1 %
Skagafjörður	7.602	10 %	7.525	10 %	77	1 %
Eyjafjörður	8.069	11 %	8.412	11 %	-344	-4 %
S-Þing	4.324	6 %	4.521	6 %	-197	-4 %
N-Þing	2.169	3 %	2.280	3 %	-111	-5 %
Austurland	5.474	7 %	5.843	8 %	-369	-6 %
Suðurland	24.460	32 %	23.423	30 %	1.037	4 %
Alls	76.587	100 %	76.988	100 %	-401	-1 %

Tafla 5. Landgreiðsur - spildur

Svæði	2018		2017		Breyting	
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%
Vesturland	8.827	25 %	9.081	26 %	-254	-3 %
Húnaþing/Str	5.482	16 %	5.381	15 %	101	2 %
Skagafjörður	3.891	11 %	3.852	11 %	39	1 %
Eyjafjörður	3.689	11 %	3.863	11 %	-174	-5 %
S-Þing	1.745	5 %	1.751	5 %	-6	0 %
N-Þing	804	2 %	829	2 %	-25	-3 %
Austurland	2.914	8 %	3.064	9 %	-150	-5 %
Suðurland	7.315	21 %	6.985	20 %	330	5 %
Alls	34.667	100 %	34.806	100 %	-139	0 %

Tafla 6. Jarðræktarstyrkir - milljónir kr (37.946 kr/ha)

Svæði	2018		2017		Breyting	
	millj. kr	%	millj. kr	%	millj. kr	%
Vesturland	39	10 %	48	12 %	-8,5	-18 %
Húnaþing/Str	34	9 %	34	9 %	0,3	1 %
Skagafjörður	37	10 %	42	11 %	-4,3	-10 %
Eyjafjörður	46	12 %	37	10 %	9,5	26 %
S-Þing	24	6 %	21	5 %	3,2	16 %
N-Þing	8	2 %	9	2 %	-1,2	-13 %
Austurland	19	5 %	18	5 %	0,7	4 %
Suðurland	182	47 %	178	46 %	4,0	2 %
Alls	388	100 %	385	100 %	3,7	1 %

Tafla 7. Jarðræktarstyrkir alls - ha						
Svæði	2018		2017		Breyting	
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%
Vesturland	1.033	10 %	1.338	12 %	-306	-23 %
Húnaþing/Str	893	9 %	944	9 %	-51	-5 %
Skagafjörður	980	10 %	1.155	11 %	-175	-15 %
Eyjafjörður	1.224	12 %	1.033	10 %	191	18 %
S-Þing	625	6 %	574	5 %	50	9 %
N-Þing	210	2 %	258	2 %	-49	-19 %
Austurland	491	5 %	503	5 %	-12	-2 %
Suðurland	4.784	47 %	4.979	46 %	-195	-4 %
Alls	10.238	100 %	10.785	100 %	-547	-5 %

Tafla 8. Jarðræktarstyrkir alls - spildur						
Svæði	2018		2017		Breyting	
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%
Vesturland	547	12 %	751	16 %	-204	-27 %
Húnaþing/Str	531	12 %	579	12 %	-48	-8 %
Skagafjörður	488	11 %	575	12 %	-87	-15 %
Eyjafjörður	566	13 %	452	10 %	114	25 %
S-Þing	335	8 %	313	7 %	22	7 %
N-Þing	105	2 %	132	3 %	-27	-20 %
Austurland	274	6 %	286	6 %	-12	-4 %
Suðurland	1.594	36 %	1.597	34 %	-3	0 %
Alls	4.440	100 %	4.685	100 %	-245	-5 %

Tafla 9. Jarðræktarstyrkir - gras ha						
Svæði	2018		2017		Breyting	
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%
Vesturland	409	13 %	465	13 %	-56	-12 %
Húnaþing/Str	256	8 %	318	9 %	-63	-20 %
Skagafjörður	369	12 %	453	12 %	-84	-19 %
Eyjafjörður	478	15 %	412	11 %	66	16 %
S-Þing	150	5 %	163	4 %	-13	-8 %
N-Þing	36	1 %	75	2 %	-39	-52 %
Austurland	182	6 %	205	6 %	-23	-11 %
Suðurland	1.265	40 %	1.550	43 %	-285	-18 %
Alls	3.143	100 %	3.641	100 %	-498	-14 %

Tafla 10. Jarðræktarstyrkir - grænifóður ha						
Svæði	2018		2017		Breyting	
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%
Vesturland	372	9 %	543	14 %	-171	-31 %
Húnaþing/Str	464	12 %	471	12 %	-7	-2 %
Skagafjörður	384	10 %	451	11 %	-66	-15 %
Eyjafjörður	291	7 %	287	7 %	4	2 %
S-Þing	413	10 %	357	9 %	57	16 %
N-Þing	171	4 %	159	4 %	12	8 %
Austurland	214	5 %	214	5 %	-0	0 %
Suðurland	1.652	42 %	1.509	38 %	143	9 %
Alls	3.962	100 %	3.990	100 %	-28	-1 %

Tafla 11. Jarðræktarstyrkir - korn ha						
Svæði	2018		2017		Breyting	
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%
Vesturland	252	10 %	331	13 %	-79	-24 %
Húnaþing/Str	174	7 %	155	6 %	18	12 %
Skagafjörður	219	9 %	244	9 %	-25	-10 %
Eyjafjörður	363	15 %	252	10 %	112	44 %
S-Þing	59	2 %	53	2 %	6	12 %
N-Þing	0	0 %	15	1 %	-15	-100 %
Austurland	89	4 %	70	3 %	19	27 %
Suðurland	1.317	53 %	1.481	57 %	-165	-11 %
Alls	2.473	100 %	2.602	100 %	-129	-5 %

Tafla 12. Jarðræktarstyrkir - garðrækt ha						
Svæði	2018		2017		Breyting	
	ha	%	ha	%	Fjöldi	%
Vesturland	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Húnaþing/Str	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Skagafjörður	7	1 %	7	1 %	0	6 %
Eyjafjörður	91	16 %	83	16 %	9	11 %
S-Þing	2	0 %	2	0 %	0	9 %
N-Þing	3	0 %	9	2 %	-6	-71 %
Austurland	5	1 %	9	2 %	-4	-44 %
Suðurland	455	81 %	395	78 %	60	15 %
Alls	563	100 %	504	100 %	59	12 %

Tafla 13. Jarðræktarstyrkir - olínjurtir ha						
Svæði	2018		2017		Breyting	
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%
Vesturland	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Húnaþing/Str	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Skagafjörður	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Eyjafjörður	0	0 %	0	0 %	0	0 %
S-Þing	0	0 %	0	0 %	0	0 %
N-Þing	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Austurland	2	2 %	6	12 %	-4	-70 %
Suðurland	95	98 %	43	88 %	52	122 %
Alls	97	100 %	49	100 %	48	99 %

Tafla 14. Jarðræktarstyrkir - ha						
Svæði	2018		2017		Breyting	
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%
Gras	3.143	31 %	3.641	34 %	-498	-14 %
Grænifóður	3.962	39 %	3.990	37 %	-28	-1 %
Korn	2.473	24 %	2.602	24 %	-129	-5 %
Garðrækt	563	6 %	504	5 %	59	12 %
Olínjurtir	97	1 %	49	0 %	48	99 %
Alls	10.238	100 %	10.785	100 %	-547	-5 %

Starfsemi Nautgripaæktarmiðstöðvar Íslands (Nautís) 2018

Nautgripaæktarmiðstöð Íslands ehf., kt. 630115-2210, (Nautís) sem er í eigu Bændasamtaka Íslands, Landssambands kúabænda og Búnaðarsambands Suðurlands hafa verið að byggja einangrunarstöð fyrir holdagripa að Stóra Ármóti Flóahreppi síðustu 3 árin.

Stjórn og starfsmenn stöðvarinnar:

Sigurður Loftsson formaður, fulltrúi LK
Sveinbjörn Eyjólfsson, fulltrúi NBÍ ehf.
Gunnar Kristinn Eiríksson, fulltrúi BsSl
Framkvæmdastjóri: Sveinn Sigurmundsson
Bústjóri: Baldur Indriði Sveinsson
Dýralæknir: Þorsteinn Ólafsson
Ráðgjafi: Baldur Helgi Benjamínsson

Framkvæmdum var að mestu lokið um áramót en eftir það var lokið við að mála, steypa stéttar, setja upp innréttingar í kálfaeinangrun, koma upp eftirlitsmyndavélum, merkja hús og koma upp skilti út við veg sem kveður á um að þetta sé einangrunarstöð og aðgangur í samræmi við það. Keypt hefur verið dráttarvél og haugsuga, en auk þess þarf að huga að ýmsum smátækjum fyrir vorið til umhirðu í beitarhögum einangrunarstöðvarinnar; áburðardreifara, ávinnsluherfi o.þ.h. Fjárhagslega er einangrunarstöðin komin vel fyrir vind og á rekstrarhæfi að vera tryggt með því framlagi sem henni er ætlað af nautgripasamningi.

Fyrsti Angus kálfurinn fæddist 30. ágúst og hlaut nafnið Vísir. Síðan komu þeir einn af öðrum í heiminn og þegar síðasta kýrin bar þann 14. september höfðu fæðst 12 kálfar, 7 kvígur og 5 naut en ein kýrin bar 2 kvígum. Burðurinn gekk yfirleitt vel en í tveimur tilfella þurfti aðstoð. Í öðru tilvikinu kom ekki sótt á kúna og í hinu var um afturfótafæðingu að

ræða. Mikill lífsþróttur var í kálfunum en þeir voru líka áberandi rólegir og geðgóðir. Í töflu 1 hér að neðan er yfirlit yfir ætterni kálfana og eins og sjá má eru 11 af 12 kálfum undan nautinu 74039 Li's Great Tigre. Einn nautkálfur er undan 74033 First Boyd fra Li, Draumur 0009. Móðurfeðurnir eru síðan fjórir.

Vísir 0001, f. 30. ágúst 2018. F. Li's Great Tigre. Ljósm. Halla Eygló Sveinsdóttir.



Þann 4. október voru kálfarnir færðir inn í einangrunina eftir góða dvöl í kálfagarði í góðviðrinu í september. Sex kýr fylgdu þeim inn í

Tafla 1. Ætterni kálfa f. 2018

Nafn	Númer	Móðir	Faðir	Móðurfaðir
Vísir	0001	Letti av Nordstu	Li's Great Tigre	Dunder av Bognes
Týr	0002	Letti av Nordstu	Li's Great Tigre	Dunder av Bognes
Steina*	0003	Letti av Nordstu	Li's Great Tigre	Dunder av Bognes
Sveina*	0004	Letti av Nordstu	Li's Great Tigre	Dunder av Bognes
Silla	0005	Lara av Høystad	Li's Great Tigre	Ivar fra Li
Vísa	0006	Lara av Høystad	Li's Great Tigre	Ivar fra Li
Birna	0007	Letti av Nordstu	Li's Great Tigre	Dunder av Bognes
Fóstra	0008	Lara av Høystad	Li's Great Tigre	Ivar fra Li
Draumur	0009	Lita av Høystad	First-Boyd Fra Li	Horgen Eric
Munda	0010	Leslie av Høystad	Li's Great Tigre	Irving fra Li
Baldur	0011	Lara av Høystad	Li's Great Tigre	Ivar fra Li
Bætir	0012	Lara av Høystad	Li's Great Tigre	Ivar fra Li

* Steina og Sveina eru tvíkelfingar.

einangrunina. Kálfarnir eru vigtaðir hálfsmánaðarlega og þyngjast vel oft um og yfir 1,5 kg á dag. Sá sem mestan vöxt sýnir er oft með þungaaukningu yfir 2 kg á dag. Kýrnar voru síðan teknar frá þeim þann 21. febrúar, en öfugt við það sem vænst var dró

Tafla 2. Niðurstöður vigtunar á kálfum á Stóra-Ármóti 7. mars 2019.

Gripanúmer	Nafn	Fæðingardagur	Fæðingarpungi	Aldur, d.	Pungi 7. mars 2019	Vöxtur kg/dag
1	Vísir	30.8.2018	40	189	336	1,566
2	Týr	3.9.2018	43	185	322	1,508
3	Steina	10.9.2018	34	178	257	1,253
4	Sveina	10.9.2018	29	178	256	1,275
5	Silla	11.9.2018	39	177	259	1,243
6	Vísa	11.9.2018	39	177	293	1,435
7	Birna	11.9.2018	42	177	293	1,418
8	Fóstra	11.9.2018	34	177	256	1,254
9	Draumur	12.9.2018	43	176	352	1,756
10	Munda	13.9.2018	43	175	232	1,080
11	Baldur	14.9.2018	48	174	266	1,253
12	Bætir	14.9.2018	47	174	272	1,293

Það ekki úr vexti kálfana. Sjá má niðurstöður vigtunar á kálfunum frá 7. mars s.l. í töflu 2.

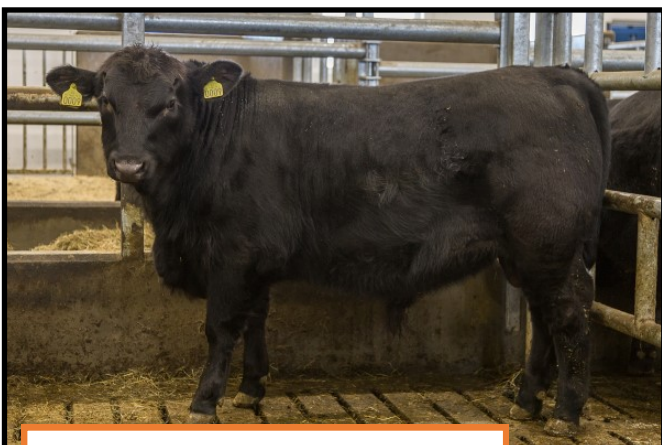
Einangrun kálfana lýkur í byrjun júlí og þá má taka sýni úr þeim. Að lokinni greiningu er hægt að fara að taka sæði úr nautunum, sem verður flutt á Nautastöð BÍ og dreift þaðan. Þá verða nautin seld hæstbjóðanda á útboði/uppboði en nánar á eftir að útfæra það. Sæði mun standa bændum til boða næsta haust. Stefnt er að því að takna fósturvísa úr kvígúnunum sem til eru, en það er mögulegt þar sem Draumur 0009 er óskyldur þeim. Fósturvísarnir verða síðan boðnir bændum til kaups. Að því loknu verða kvígurnar fluttar aftur yfir í einangrunarfjósíð og sæddar þar með innfluttu sæði.

Í júní voru keyptar 38 kýr af bændum í nágrenninu og á Rangárvöllum. Þann 10. ágúst komu 38 fósturvísar til landsins en við áttum 5 fósturvísa frá fyrra ári. Dýralæknarnir Þorsteinn Ólafsson og Sveinn Ólason ásamt Guðmundi Jóni Skúlasyni, frjótækni, hófust handa 20. september um að koma þeim fyrir og nú þegar fangskoðun hefur farið fram er ljóst að einungis 11 kýr hafa haldið. Sá árangur er talsvert

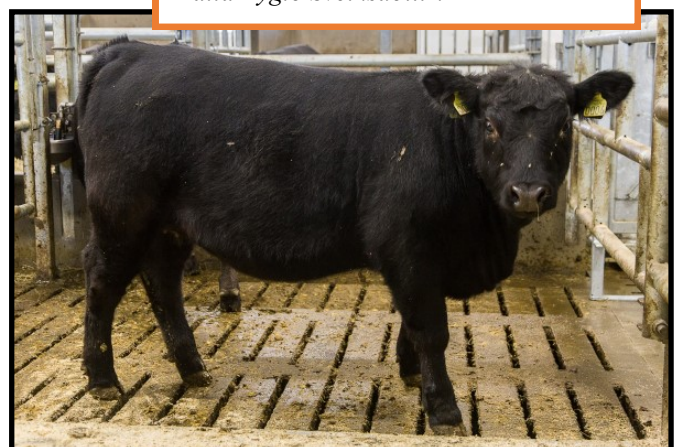
lakari en vænst hafði verið, en þó ekki verulega úr takti við þá reynslu sem verið hefur af samstillingum á íslenskum kúm síðustu ár. Kálfarnir fæðast í lok júní og byrjun júlí. Ætterni þeirra er eftirfarandi:

- Lis Great Tigre og Lara av Höystad, 2 kálfar. Alsystkini Sillu, Vísu, Fóstru, Baldurs og Bætis.
- Lis Great Tigre og Letti av Nordstu, 1 kálfur. Alsystkini Vísis, Týs, Steinu, Sveinu og Birnu.
- Horgen Eirie og Maiken av Grani, 5 kálfar.
- Hovin Hauk og Mose av Grani, 3 kálfar.

Á komandi sumri hefst nýr þáttur í starfsemi einangrunarstöðvarinnar, þegar sá áfangi næst að afgreiða frá henni nýtt erfðaeftni til notkunar hjá bændum. Þrátt fyrir að greininlegur áhugi hafi verið meðal bænda gagnvart verkefninu hefur ekkert mat verið lagt á væntanlega eftirspurn, eða möguleika búanna til að nýta sér þetta nýja erfðaeftni. Því er afar brýnt að hefja nú þegar markvissa ráðgjöf til bænda um hvernig best verði að málum staðið, t.d. varðandi kynbætur, aðstöðu, sæðingar o.þ.h.



Draumur 0009, f. First-Boyd Fra Li.
Ljósm. Halla Eygló Sveinsdóttir.



Vísa 0006, f. Li's Great Tigre. Ljósm.
Halla Eygló Sveinsdóttir.

Gert er ráð fyrir að panta 25 fósturvísa og eitthvað af sæði frá Noregi, vegna fósturvísainnlagnar og sæðinga á stöðinni nú í haust. Náist bærilegur árangur af því og að fjöldi fæddra kvígna verði í eðlilegu fari, ætti að vera orðin nægjanlega stór hópur arfheimna kúa til framræktunar í stöðinni. Eftir það þarf tæplega að sækja fleiri fósturvísa að sinni og kynbótum þá eingöngu sinnt með innflutningi sæðis.

*Sigurður Loftsson,
stjórnarformaður Nautls.*



Í blíðviðrinu þann 19. sept. 2018. Vel fór um kálfa og kýr.
Ljós. Halla Eygló Sveinsdóttir.

Vigtun á Stóra-Ármóti 21. mars 2019.
Ljós. Halla Eygló Sveinsdóttir.



F.v. Þorsteinn Ólafsson og Steina 0003 þann 19. sept. 2018.

Ljós. Halla Eygló Sveinsdóttir.



Týr 0002 og Fóstra 0008 þann 19. sept. 2018.

Ljós. Halla Eygló Sveinsdóttir.

110. aðalfundur
Búnaðarsambands Suðurlands
haldinn 13. apríl 2018 að Smáratúni í Fljótshlíð.

1. Fundarsetning, Gunnar Kr. Eiríksson formaður.

Gunnar Kr. Eiríksson á Túnbergi setti fundinn og bauð fulltrúa, starfsmenn, heiðursfélaga, gesti og framkvæmdastjóra Bændasamtakanna velkomna. Hann gerði það að tillögu sinni að Erlendur Ingvarsson stýrði fundi og að starfsmenn Búnaðarsambandsins þau Gunnar Ríkharðsson og Helga Sigurðardóttir rituðu fundargerð og var það samþykkt.

2. Skipan kjörbréfanefndar, Gunnar Kr. Eiríksson.

Gunnar bar upp tillögu um að þeir Þorsteinn Ágústsson, Syðra-Velli, Páll Eggertsson, Arngeirsstöðum og Þórarinn Bjarnason, Þykkvabæ 1 skipuðu nefndina og var tillagan samþykkt.

3. Skýrsla stjórnar, Gunnar Kr. Eiríksson formaður.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands var haldinn 11. apríl 2017 í Félagslundi Flóahreppi. Gunnar gerði grein fyrir tillögum síðasta aðalfundar og afdrifum þeirra. Breytingar urðu á stjórn en Baldur I. Sveinsson gaf ekki kost á sér til áframhaldandi stjórnarsetu og eru Baldri þökkuð vel unnin stjórnarstörf. Helgi Eggertsson var kosinn í aðalstjórn en Helgi starfaði sem varamaður Baldurs um 1 árs skeið og er hann boðinn velkominn. Stjórn skipti með sér verkum; Gunnar Eiríksson, Túnbergi, formaður, Ragnar M. Lárusson, Stóradal, varaformaður, Sigurjón Eyjólfsson, Eystri-Pétursey, ritari, Erlendur Ingvarsson, Skarði og Helgi Eggertsson, Kjarri, meðstjórnendur. Fimm stjórnarfundir voru haldnir á árinu.

Kosið var til Búnaðarþings og hlutu kosningu fyrir utan formann sem er sjálfkjörin; Erlendur Ingvarsson, Skarði, Ragnar Lárusson, Stóradal, Ólafur Þ. Gunnarsson, Giljum, Jóhann Nikulásson, Stóru-Hildisey, Sigríður Jónsdóttir, Arnarholti og Trausti Hjálmarsson, Austurhlíð.

Uppbygging einangrunarstöðvar vegna innflutnings á Aberdeen-Angus fósturvísu var í gangi allt árið en Sveinn Sigurmundsson er framkvæmdastjóri stöðvarinnar og hefur verkefnið tekið töluverðan

tíma. Baldur I. Sveinsson starfsmaður verkefnisins hefur staðið sig með þrýði og eru honum færðar þakkir fyrir.

Í sumar var hafist handa við breytingar í fjósinu á Stóra-Ármóti í lausagöngufjós með legubásu. Bústjórarnir, Hilda Pálmadóttir og Höskuldur Gunnarsson, sáu um breytinguna að mestu leyti og eru þeim færðar þakkir fyrir gott starf, en kýrnar komu inn í október og una hag sínum vel.

Á haustdögum hafði Hitaveita Selfoss samband við Búnaðarsambandið og lýsti áhuga sínum til frekari heitavatnsöflunar í landi Stóra-Ármóts en fyrir er samningur sem nær yfir um helming jarðarinnar og eru 3 borholur nýttar í dag. Nýr samningur var gerður um þann hluta jarðarinnar sem eldri samningur nær ekki yfir og var hann undirritaður í upphafi þessa árs.

4. Reikningar BSSL og skýrsla framkvæmdastjóra, Sveinn Sigurmundsson.

Sveinn fór yfir helstu mál sem snertu starfsemi BSSL á árinu 2017. BSSL var stofnað þann 6. júlí 1908 og er þessi fundur því 110. aðalfundurinn. Á síðasta ári voru stofnuð tvö ný einkahlutafélög í eigu BSSL, annars vegar Kynbótastöð ehf sem yfirtók alla starfsemi tengda nautgripa- og sauðfjársæðingum svo og klaufsnyrtingu og hins vegar Bændabókhald ehf sem selur þjónustu tengda bókhaldi og rekstri. Áður var búið að stofna einkahlutafélag um búreksturinn á Stóra Ármóti. Á þessum fundi er því eingöngu farið yfir reikninga sem skýra rekstur Búnaðarsambandsins sem slíks og þeir bornir upp til samþykktar en niðurstöður reikninga dótturfélaga eru bara lagðar hér fram til kynningar.

BSSL að meðtöldum dótturfélögum var með um 292 milljónir í rekstrartekjur sem er aukning frá fyrra ári úr um 280 milljónum. Rekstrargjöld voru 293,6 milljónir og var því rekstrartap upp á 1,6 milljónir. Fjármunaliðir skila 3,6 milljónum sem er þó aukning frá fyrra ári þar sem þeir skiluðu 2,1 milljón. Hagnaður með vaxtatekjum er því rúmar 2 milljónir króna en eftir skatta er það rúm milljón sem er í hagnað.

Samkvæmt efnahagsreikningi eykst eigið fé um

rúma milljón og er nú 254,6 milljónir. Eignir lækka hinsvegar sem skýrist af því að eignir og skuldir voru færðar yfir í dótturfélög. Áhrif þess má sjá í sjóðstreymi en þar lækka rekstrartengdar eignir og skuldir um 9,6 milljónir en höfðu árið á undan hækkað um 8,6 milljónir. Veltufjármunir aukast úr 157,2 milljónum í 161,6 milljónir. Eiginfjárlutfall vex úr 85,8 % í 91,6 %. Í efnahagsreikningi samstæðunnar koma fram bókfærðar eignir upp á 311 milljónir króna.

Búnaðarsambandið (aðalskrifstofan) er með veltu sem nemur um 77,5 milljónum og hagnað upp á 1,1 milljón króna þegar búið er að taka tillit til dótturfélaga og skatta. Reynt var að hagræða á síðasta ári m.a með því að fækka og breyta ráðningar- fyrirkomulagi starfsfólks, selja bíl og taka við nýjum verkefnum.

Bændabókhalld ehf. velti 35,4 milljónum og var með tæpar 400 þúsund kr í hagnað. Verkefnin eru að aukast og áhugi er á að auka starfsemina. Starfsmenn eru núna fjórir og viðskiptamenn á þriðja hundrað.

Á Stóra Ármóti voru rekstrartekjur um 54,7 milljónir. Rekstrargjöld voru 47,3 milljónir og hagnaður 6,3 milljónir þegar búið er að taka tillit til skatta og fjármagnsliða. Á árinu var farið í miklar framkvæmdir í fjósinu og því breytt í lausagöngu-fjós. Mikilvægt er að nýta aðstöðu á Stóra Ármóti meira tengt rannsóknum og athugunum

Kynbótastöð ehf. sá um allan rekstur á sæðingum og klaufsnyrtingu á síðasta ári og rekstrartekjur voru um 144 milljónir. Tap varð á rekstri á árinu upp á 3,1 milljón og þar af var tap á sauðfársæðingum rúmlega 1 milljón en um 25% samdráttur varð á síðasta ári í sölu á hrútasæði enda rekstur sauðfjár-búa erfiður um þessar mundir. Alls voru klaufir snyrtar á 5663 kúm á síðasta ári sem er aukning um 1000 kúr milli ára en fjöldi nautgripasæðinga var svipaður milli ára.

BSSL sá um úttektir á jarðabótum og vatnsveitum fyrir MAST. Tekið var í notkun nýtt tölvukerfi við úttektir haustið 2017 og þessu fylgdi mikil vinna en samstarfið við Búnaðarstofu var mjög gott, en hún sér um þessi mál fyrir hönd MAST. Áhugi er hjá báðum aðilum á að halda þessu samstarfi áfram og auka við það ef hægt er.

Nautgripaþektarmiðstöð Íslands kláraði að reisa einangrunarstöð fyrir holdagripa á árinu en stöðin er staðsett á Stóra Ármóti. Heildarkostnaður við verk-

efnið frá upphafi er núna orðinn um 153 milljónir og er það heldur meira en kostnaðaráætlun gerði ráð fyrir. Fluttir voru inn Angus-fósturvísar frá Noregi og settir í 33 íslenskar kúr. Staðfest fang var í 11 kúm og er það heldur lakari útkoma en vonast var eftir en það skýrist helst af því að flutningurinn átti sér stað á mjög óhentugum árstíma.

BSSL er samband 35 aðildarféлага og með um 1140 félagsmenn. Framtíðarsýnin er að búnaðarsambandið reki öflug þjónustufyrirtæki fyrir bændur á svæðinu, sinni öflugri hagsmunagæslu og taki síðan að sér ýmis verkefni fyrir aðrar stofnanir sem snúa að bændum t.d. úttektarverkefni fyrir Búnaðarstofu og jafnvel komi meira að hagtölusöfnun í landbúnaði.

5. Umræður um skýrslur og reikninga.

Þorsteinn á Syðra-Velli taldi Búnaðarsambandið vel rekið. Taldi að einangrunarstöðin á Stóra Ármóti ætti undir högg að sækja ef tollalaus innflutningur á nautakjöti myndi aukast mikið vegna nýrra tolla-samninga. Taldi að auka ætti tilraunir á Stóra Ármót. *Daníel í Akbraut* þakkaði Sveini fyrir vel unnin störf í gegnum tíðina. Vildi frekar nota orðið klaufsnyrt-ing heldur en klaufskurður. Spurðist fyrir um hvort von væri á nýju forriti til að halda utan um jarð-ræktarskýrsluhaldið í stað forritsins „Jörð“ sem *Daníel* taldi flest til foráttu.

Gunnar á Tünsbergi, stjórnarmaður í BÍ, svaraði því til að ekki hefðu fengist fjármunir til að endurskrifa jarðræktarforritið Jörð frá grunni og því væri stefnt að endurbótum á eldra forriti frekar en nýju forriti nú í ár.

Samúel í Bryðjuholti spurðist fyrir um kostnað við úttektir á jarðabótum.

Sveinn Sigurmundsson sagði að allur kostnaður við aðstoð við umsóknir, úttektir, akstur og heimsóknir væri um 250 kr á ha.

6. Matarhlé.

7. Kjörbréfanefnd skilar álit.

Þorsteinn Ágústsson, Syðra-Velli, formaður nefndarinnar kynnti niðurstöður nefndarinnar. Rétt til setu á fundinum eiga fulltrúar frá 30 búnaðar-félögum og 5 búgreinafélögum.

Kjörbréf fulltrúa lesin upp og eftirfarandi fulltrúar eru mættir:

Búnaðarfélag Gaulverjabæjarhrepps:

Þorsteinn Ágústsson, Syðra-Velli

Búnaðarfélag Stokkseyrarhrepps:

Sigurfinnur Bjarkarson, Tóftum.

Búnaðarfélag Sandvíkurhrepps:

Ari Páll Ögmundsson, Stóru-Sandvík.

Búnaðarfélag Hraungerðishrepps:

Gísli Hauksson, Stóru Reykjum.

Búnaðarfélag Villingaholtshrepps:

Kristinn Matthías Símonarson, Kolsholti 1

Búnaðarfélag Skeiðahrepps:

Jón Vilmundarson, Skeiðháholti.

Búnaðarfélag Gnúpverjahrepps:

Arnór Hans Þrándarson, Þrándarholti

Búnaðarfélag Hrunamannahrepps:

Benedikt Kristinn Ólafsson, Auðsholti

Þórunn Andrédóttir, Bryðjuholti

Búnaðarfélag Bláskógabyggðar:

Daníel Pálsson, Hjálmsstöðum

Theódór Vilmundarson, Efstadal

Búnaðarfélag Grímsneshrepps:

Ágúst Gunnarsson, Stærribæ

Búnaðarfélag Ölfushrepps:

Pétur B. Guðmundsson, Hvammi

Búnaðarfélag Eyrabakka:

Enginn fulltrúi.

Búnaðarfélag A-Eyjafjallahrepps:

Enginn fulltrúi.

Búnaðarfélag V-Eyjafjallahrepps:

Eyvindur Ágústsson, Stóru-Mörk 3

Búnaðarfélag A- Landeyjarhrepps:

Jóhann Nikulásson, Stóru-Hildisey

Búnaðarfélag V-Landeyjarhrepps:

Berglind Bjarnadóttir, Ey

Búnaðarfélag Fljótshlíðahrepps:

Páll Eggertsson, Arngeirsstöðum.

Búnaðarfélag Hvolhrepps:

Enginn fulltrúi.

Búnaðarfélag Rangárvallahrepps:

Enginn fulltrúi

Búnaðarfélag Landmannahrepps:

Enginn Fulltrúi

Búnaðarfélag Holtahrepps:

Daníel Magnússon, Akbraut.

Búnaðarfélag Djúparhrepps :

Birkir Ármannsson, Brekku

Búnaðarfélag Ásahrepps:

Enginn fulltrúi.

Búnaðarfélag Hörgslandshrepps:

Enginn fulltrúi.

Búnaðarfélag Kirkjubæjarhrepps:

Þórarinn Bjarnason, Þykkvabæ 1.

Búnaðarfélag Álftavers:

Þorbergur Jónsson, Holti

Búnaðarfélag Leiðvallahrepps:

Hörður Daði Björgvinsson, Efri-Ey 1

Búnaðarfélag Skaftártungu:

Bergur Sigfússon, Austurhlíð

Búnaðarfélag Hvammshrepps:

Gísli Guðbergsson, Lækjarbakka 2

Búnaðarfélag Dyrhólahrepps:

Magnús Örn Sigurjónsson, Pétursey

Félag sauðfjárbænda í Árnassýslu:

Jökull Helgason, Ósabakka 1

Félag sauðfjárbænda í Rangárv.sýslu:

Erlendur Ingvarsson, Skarði.

Hulda Brynjólfsdóttir, Tyrfingsstöðum

Ragnar M. Lárusson, Stóradal

Félag sauðfjárbænda í V-Skaft.:

Sigurjón Fannar Ragnarsson, Þykkvabæ 3

Loðdýraræktarfélag Suðurlands:

Hjalti Logason, Neðridal

Félag kúabænda á Suðurlandi:

Rafn Bergsson, Hólmahjáleigu

Reynir Þór Jónsson, Hurðarbaki

Samúel U. Eyjólfsson, Bryðjuholti

Bjarni Músson, Dalbæ (varam).

Mættir eru 35 fulltrúar úr 23 búnaðarfélögum og 5 búgreinafélögum. Álit kjörbréfanefndar var samþykkt samhljóða.

Kjörbréf Gísla Guðbergssonar barst síðar en var borið upp af fundarstjóra og samþykkt af fundinum.

8. Af vettvangi BÍ og helstu mál Búnaðarþings 2018, *Sigurður Eypórsson*.

Sigurður Eypórsson, framkvæmdastjóri BÍ, færði

fundinum góðar kveðjur frá stjórn og starfsfólki Bændasamtakanna. Stærsta breytingin á umhverfi BÍ á árinu 2017 var niðurfelling búnaðargjaldsins sem gjörbreytir allri tekjuöflun samtakanna.

Skráðir aðildarfélagar í BÍ eru nú um 3.400 en á bak við eina aðild geta verið fleiri en einn einstaklingur. Sigurður greindi frá helstu málum sem eru í vinnslu hjá BÍ og hafa verið síðustu mánuði. Er þar helst að nefna tollasamninga, hrátt kjöt, umhverfismál, búvörusamninga og félagskerfið.

Tollasamningar. Fyrsti áfangi í lækkun innflutnings-tolla tekur gildi 1.maí 2018 en athugun sérfræðinga leiddi í ljós að áætlað tekjutap bænda gæti verið um 16% vegna aukins innflutnings í kjölfar nýrra tolla-samninga. Taka þarf tillit til þess hvort um er að ræða kjöt á beini eða úrbeinað kjöt og einnig þarf að efla tollaefirlit svo t.d. vöðvar séu ekki fluttir inn sem hakkefni. Þá þarf að fara yfir tollverndina við endurskoðun búvörusamninga m.a. með tilliti til magntolla og verðtolla.

Hrátt kjöt þ.e. ófrosið hrátt kjöt (ferskt kjöt). Samkvæmt úrskurði EFTA dómstólsins er okkur ekki heimilt að krefjast frystingar á kjöti fyrir innflutning og ekki má takmarka innflutning á ógerilsneyddri mjólk og eggjum. Eftir sem áður megum við hafa í gildi bann við markaðsetningu á ógerilsneyddri mjólk hérlandis svo innflutningsleyfi á henni hefur sennilega lítil áhrif.

Dómstóll EFTA samþykkir ekki að áhætta aukist á búfjár- og matarsýkingum með innflutningi á fersku kjöti. Áhætta eykst þó örugglega með innflutningi á fersku kjúklingakjöti frá ýmsum löndum miðað við ástand innlendrar framleiðslu ekki hvað síst m.t.t. kamfýlóbakter-sýkinga.

Vinna er í gangi á vegum BÍ við að skoða möguleika á endurskoðun samninga og Sigurður metur það svo að ráðherra hafi ekki útilokað þann möguleika.

Umhverfismál. Loftslagsmál eru mjög áberandi í umræðunni nú um stundir og kannski er umræðan kominn fram úr raunverulegri þekkingu á vissum sviðum. Mikilvægt er að bændur taki jákvætt undir þessi mál en á sama tíma geri kröfu um að rannsóknir liggi að baki ákvörðunum t.d. varðandi áhrif landnýtingar á losun kolefnis. Síðasta Búnaðarþing samþykkti ítarlega greinargerð um þessi mál.

Búvörusamningar og breytingar á þeim. Áherslur búgreinafélaganna varðandi búvörusamninga hafa komið fram á aðalfundum þeirra að undanfögnu. Aðalfundur LS samþykkti t.d. að skynsamlegt væri að frysta allar stuðningsgreiðslur til að taka út alla framleiðsluhvata. Aðalfundur LK samþykkti ályktun í þá veru að nauðsynlegt sé að halda áfram með framleiðslustýringu í mjólkurframleiðslu en atkvæðagreiðsla er nú fyrirhuguð á meðal kúabænda um framhaldið. Garðyrkjubændur vilja beingreiðslur út á fleiri tegundir afurða heldur en nú er greitt út á. Samráðshópur um endurskoðun búvörusamninga var nýlega endurskipaður af nýjum ráðherra en rétt er að benda á að þetta er ekki samninganefnd sem slík heldur skipar BÍ í samráði við hverja búgrein fulltrúa í slíka nefnd þegar að því kemur.

Félagskerfi bænda hefur verið mikið í umræðunni að undanfögnu. Félög bænda þurfa að vinna betur saman og einfalda þarf kerfið ef hægt er. Búnaðarþing samþykkti skipun nefndar til að skoða félagskerfið og koma með tillögur til breytinga ef þörf er á. Ýmsum spurningum þarf að svara t.d. hvaða verkefni eiga að vera hvar, hvað á að gera og hvað ekki og hvernig á aðildin að Bændasamtökunum að vera, er hún bein fyrir hvern einstakling eða óbein gegnum aðildarfélög?

Er aðild að Bændasamtökunum bara tengd búsetu í dreifbýli eða er gerð krafa um búvöruframleiðslu til að eiga möguleika á aðild?

Spurningin er hvernig náum við hagkvæmasta skipulaginu og nýtum best þá fjármuni sem fyrir hendi eru.

Sigurður lauk máli sínu og þakkaði fundarmönnum gott hljóð.

9. Helstu verkefni RML, Runólfur Sigursveinsson.

Runólfur Sigursveinsson, fagstjóri rekstrar hjá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins (RML), flutti ítarlegt erindi um stöðu og framtíð RML. Sagði hann frá helstu verkefnum og hvernig staðið er að fjármögnun rekstrarins en fyrirtækið hefur nú starfað um 5 ára skeið.

Heildartekjur RML á árinu 2017 voru um 545 milljónir. Þar af komu um 343 milljónir úr rannsóknir búvörusamninga og rúmlega 39 milljónir úr Framleiðnisjóði og þróunarsjóðum búgreina til ákveðinna verkefna og námu framlög því um 70% af

tekjum fyrirtækisins. Framlög úr rammasamningi munu þó lækka um 15 milljónir á ári næstu 10 árin skv ákvæðum samningsins. Útseld vinna og þjónusta skilaði um 120 milljónum en aðrir tekjuliðir eru kynbótasýningar hrossa sem skiluðu tæpum 25 milljónum og lambadómar sem skiluðu rúmum 18 milljónum á síðasta ári.

Laun og annar starfsmannakostnaður RML nam um 349 milljónum eða um 70% af rekstrargjöldum, en meðalfjöldi starfsmanna á árinu 2017 var um 38 en var tæplega 50 þegar fyrirtækið hóf starfsemi árið 2013. Fyrstu tvö árin var verulegt tap (um 47 milljónir) af rekstri RML en frá árinu 2015 hefur verið hagnaður af rekstri og á árinu 2017 nam hagnaður fyrir skatta rúmum 48 á milljónum. Samanlagður hagnaður eftir skatta fyrstu fimm ár starfseminnar er um 46 milljónir kr.

Af hefðbundnum verkefnum sem RML sinnir má nefna framkvæmd kynbótastarfsins í nautgripa-, sauðfjár- og hrossarækt, þjónusta við skýrsluhald og ýmiss almenn verkefni í búfjárrækt eins og lambadómar og kynbótadómar hrossa. Sérhæfð ráðgjöf fyrir einstaka bændur er m.a. á sviði rekstrar, bútækni, fôðrunar, jarðræktar og kynbóta. Á rekstrar-sviði má nefna að unnar eru um 200-250 fjárfestingaáætlanir á ári en þær tengjast t.d. jarðakaupum, framkvæmdum og ættliðaskiptum. Á bútæknisviði er áhersla lögð á að aðstoða bændur við að uppfylla kröfur um aðbúnað dýra og einnig að bæta vinnu-aðstöðu. Þá er aukin áhersla á gerð verkáætlana og kostnaðargreiningu einstakra verkþátta við stórar framkvæmdir.

Fóðuráætlanagerð er mikilvægur þáttur í ráðgjöf til kúabænda en RML leggur áherslu á að óháð ráðgjöf á þessu sviði sé mikilvæg en flestir fôðursalar bjóða einnig upp á ráðgjöf til sinna viðskiptavina.

Á jarðræktarsviði er lögð áhersla á að tengja jarðvinnslu, ræktun og áburðargjöf við hagkvæmni gróf-fóðuröflunar en ljóst er að sá þáttur hefur hvað mestu áhrif á afkomu búans.

Á sviði nautgriparæktar er vaxandi áhugi á gerð pörunaráætlana og ekki hvað síst norðanlands en um 120 kúabændur kaupa nú þessa þjónustu.

Þá hefur RML í vaxandi mæli notið aðstoðar erlendra ráðgjafa við sölu á þjónustu m.a. á sviði kornræktar og garðyrkju og einnig nýtt sér þekkingu utanaðkomandi innlendra sérfræðinga, m.a. á sviði bútækni og bygginga.

Þá má nefna nýtt verkefni sem RML vinnur nú að í samvinnu við umhverfis- og auðlindaráðuneytið en markmið þess er að meta umfang losunar gróður-húsalofttegunda frá búrekstri og finna hagkvæmar leiðir til að draga úr henni.

Eins og áður kom fram munu framlög til RML skv. rammasamningi búvörusamninga skerðast um 15 milljónir á ári næstu 10 árin en bregðast verður við því með því að auka sölu á þjónustu, auka skilvirkni og þróa ný verkefni. Takist það ekki er óhjákvæmi-legt að draga úr starfsemi á einhverjum sviðum sem ekki skila nægum tekjum.

Lauk Runólfur þar máli sínu en fundarstjóri leyfði þá umræður um erindi framsögumanna.

Bjarni Músson í Dalbæ spurði Sigurð Eyþórsson að ef samþykkt verður af kúabændum að halda áfram með framleiðslustýringu í mjólkurframleiðslu hvort þá þurfi að gera alveg nýjan búvörusamning eða hvort dugi að breyta núverandi samningi.

Sigurður Eyþórsson svaraði því til að ef samþykkt verður að halda áfram með framleiðslustýringu í mjólkurframleiðslu þá muni hún byggjast á núverandi kerfi skv. búvörusamningi.

Þorsteinn á Syðra-Velli sagði bændur ekki hafa gert nægar kröfur um bætt kjör og því þyrfti að breyta þar sem aðrar stéttir hafi fengið miklar kjarabætur. Hvatti hann framámenn BÍ til dáða. Hann spurði Runólf hvernig fjármagn komi til RML frá Framleiðnisjóði.

Runólfur svaraði því til að fjármagn kæmi til RML til ákveðinna verkefna og kæmi það ýmist beint frá Framleiðnisjóði eða í gegnum þróunarsjóði búgreinanna.

Sveinn Sigurmundsson þakkaði Runólfi fyrir gott erindi en sagði RML kannski hafa vantað meiri sýnileika. Þá sagði hann það valda áhyggjum hve fáir virðast sækja um fagleg störf í landbúnaði og spurði Runólf um umsóknir um starf naugriparæktar-ráðunautar hjá RML sem auglýst var fyrir skömmu. Runólfur sagðist sammála Sveini um að sýnileiki RML þyrfti að vera meiri og nú væri lag til að bæta það þar sem staða RML væri nú mun betri fjárhags-lega heldur en áður. Staða nautgriparæktarráðunauts var auglýst, tvær umsókir bárust en ákveðið var að bíða með ráðningar í bili en unnið er að skipulags-breytingum og tilfærslu verkefna hjá RML.

Sveinn Sigurmundsson spurði Sigurð Eyþórsson um nýstofnaðan velferðarsjóð BÍ.

Sigurður sagði að sjóðurinn taki til starfa nú í vor og fái fjármagn núna úr B-deild Bjargráðasjóðs. Tilgangur og markmið sjóðsins er að styðja fjárhagslega við félagsmenn BÍ er þeir verða fyrir meiriháttar áföllum í búrekstri sínum, s.s. vegna veikinda og slysa. Sjóðurinn styður einnig forvarnarverkefni tengd vinnuvernd og slysavörnum eða önnur verkefni sem hafa það að markmiði að bæta velferð sjóðsfélaga.

Erlendur í Skarði spurði Sigurð hvort rétt væri að formaður Bændasamtakanna hefði tekið illa í tillögur frá aðalfundi LS varðandi endurskoðun á búvöru-samningi.

Sigurður svaraði því til að engin yfirlýsing hafi verið gefin út af stjórn BÍ varðandi þessar tillögur og ekki vildi hann fullyrða neitt um persónulegar skoðanir formannsins.

Gunnar Ríkarðsson sagði að það væri stundum erfitt að átta sig á því hvað einstök ríki mættu gera og hvað ekki m.t.t. alþjóðlegra samninga. Hann spurði Sigurð Eyþórsson hvort það væri réttur skilningur hjá sér að þar sem banna mætti sölu á Íslandi á ógerilsneyddri mjólk þó innflutningur sé núna leyfður þá myndi það sama gilda um aðrar landbúnaðarvörur. Þannig gætum við t.d. bannað sölu á ferskum kjúklingum á Íslandi ef áhugi væri á því þó svo innflutningur væri leyfður.

Sigurður svaraði því til að hann teldi svo vera svo lengi sem bannið gildi bæði fyrir erlenda og innlenda framleiðendur.

10. Tillögur lagðar fram og kynntar.

Sveinn Sigurmundsson gerði grein fyrir hvaða tillögur hafa borist frá stjórn og aðildarfélögum og vísaði þeim til nefnda til afgreiðslu.

11. Nefndir hefja störf.

Sveinn Sigurmundsson tilnefndi formenn nefnda og gerði tillögur að skipan fulltrúa í nefndir.

Allsherjarnefnd, form. Jóhann Nikulásson, Stóru-Hildisey 2.

Fjárhagsnefnd, form. Theódór Vilmundarson Efstadal.

Fagmálanefnd, form. Jón Vilmundarson Skeiðhá-holti.

12. Kosningar.

Kosið um tvo stjórnarmenn og tvo í varastjórn úr

Rangárvallasýslu.

Fram kom að báðir núverandi stjórnarmenn gefa kost á sér áfram.

Sem aðalmenn voru kosnir Ragnar Lárusson í Stóradal með 31 atkvæði og Erlendur Ingvarsson í Skarði með 29 atkvæði.

Sem varamenn voru kosin Borghildur Kristinsdóttir í Skarði með 26 atkvæði og Sigurður Sæmundsson á Skeiðvöllum með 16 atkvæði.

Kosnir tveir skoðunarmenn reikninga

Stungið var upp á Páli Eggertssyni, Arngeirsstöðum og Valdimari Guðjónssyni, Gaulverjabæ.

Var það samþykkt með lófataki.

13. Tillögur frá nefndum, umræður og afgreiðsla.

Theódór Vilmundarson kynnti tillögur fjárhagsnefndar:

Tillaga nr. 1 - frá fjárhagsnefnd

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn í Smáratúni í Fljótshlíð 13. apríl 2018 samþykkir að árgjald til Búnaðarsambands Suðurlands fyrir árið 2018 verði kr. 4.000 á hvern félagsmann.

Jóhann Nikulásson vildi halda sig við tillögu stjórnar þar sem gert var ráð fyrir að árgjald yrði 5.000 kr. fyrir hvern félagsmann og gerði það að tillögu sinni. Var sú breytingartillaga borin upp og samþykkt með 17 atkvæðum gegn 14.

Svohljóðandi tillaga var síðan samþykkt samhljóða: Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn í Smáratúni í Fljótshlíð 13. apríl 2018 samþykkir að árgjald til Búnaðarsambands Suðurlands fyrir árið 2018 verði kr. 5.000 á hvern félagsmann.

Tillaga nr. 2 - frá fjárhagsnefnd

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn í Smáratúni í Fljótshlíð 13. apríl 2018 samþykkir að þóknun aðalfundarfulltrúa miðist við sem svarar einföldum dagpeningum ríkisstarfsmanna þ.e. kr. 11.200.

Tillagan borin upp og samþykkt samhljóða án umræðu.

Tillaga nr. 3 - frá fjárhagsnefnd

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn að Smáratúni í Fljótshlíð 13. apríl 2018 samþykkir að laun stjórnarmanna verði kr. 10.000 fyrir hvern stjórnarfund auk dagpeninga samkvæmt ríkistaxta og aksturs kr. 80 pr.km. Formaður fái tvöföld laun og dagpeninga á við aðra stjórnarmenn auk aksturs kr. 80 pr. km. Formaður fái að auki eingreiðslu sem

nemur kr. 300.000 á ári.

Tillagan borin upp og samþykkt samhljóða án umræðu.

Tillaga nr. 4 - frá fjárhagsnefnd

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn að Smáratúni í Fljótshlíð 13. apríl 2018 samþykkir fyrirbyggjandi fjárhagsáætlun Búnaðarsambands Suðurlands fyrir árið 2018.

Tillagan borin upp og samþykkt án umræðu með einu mótatkvæði.

Jóhann Nikulásson mælt fyrir tillögum allsherjarnefndar:

Tillaga nr. 5 - frá allsherjarnefnd

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands, haldinn í Smáratúni í Fljótshlíð 13. apríl 2018 skorar á Landbúnaðarháskóla Íslands að efla og standa betur að rannsóknum í nautgripærækt á Stóra-Ármóti og nýta þá aðstöðu sem þar er til staðar, landbúnaði til hagsbóta og framfara.

Tillagan borin upp og samþykkt samhljóða án umræðu.

Tillagan barst til fundarins frá Búnaðarfélagi Villingaholtshrepps eins og hún var samþykkt.

Tillaga nr. 6 - frá allsherjarnefnd

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn í Smáratúni í Fljótshlíð 13. apríl 2018 krefst þess að sú starfsemi sem unnin er í Búnaðarstofu Matvæla- stofnunar verði færð í sjálfstæða stofnun undir stjórn atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis til að styrkja stjórnsýslu í landbúnaði.

Greinargerð með tillögu:

Stjórnsýsla sem um ræðir er m.a. að sjá um framkvæmd búvörusamninga og hagtölusöfnun í landbúnaði. Þar geta starfsmenn búnaðarsambanda nýtt sína staðbundnu þekkingu með því að vinna að verkefnum fyrir slíka stofnun. Einnig má hugsa að allir miðlægir gagnagrunnar sem eru í eigu bænda í dag færist undir stofnunina sem sæi þá um viðhald þeirra og þróun í samstarfi við fagráð viðkomandi búgreina. Ennfremur gætu fleiri verkefni sem unnin eru í ANR átt þarna heima og má í því sambandi nefna umsjón með tollamálum. Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands telur mjög brýnt að styrkja stjórnsýsluna í landbúnaði svo hún þjóni betur hagsmunum atvinnugreinarinnar svo fæðuöryggi landsmanna sé tryggt til langs tíma.

Nokkrar orðalagsbreytingar voru gerðar á tillögunni

í meðförum fundarins en hún síðan samþykkt samhljóða eins og hún er rituð hér.

Jón Vilmundarson mælti fyrir tillögum fagmálanefndar.

Á fundinum hafði komið fram ábending um að auka þyrfti sýnileika RML á meðal bænda og því lagði fagmálanefnd fram eftirfarandi tillögu:

Tillaga nr. 7 - frá fagmálanefnd

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn í Smáratúni í Fljótshlíð 13. apríl 2018 hvetur RML til að kynna starfsemi, þekkingu og vöruframboð fyrir- tækisins á meðal bænda með markvissari og sýnilegri hætti en verið hefur.

Tillagan var samþykkt samhljóða án umræðu.

Í umræðum á fundinum hafði komið fram að í stjórn RML ættu sauðfjárbændur þrjá fulltrúa en kúabændur engan. Nefndin lagði því fram eftirfarandi tillögu.

Tillaga nr. 8 - frá fagmálanefnd

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn í Smáratúni í Fljótshlíð 13. apríl 2018 hvetur stjórn Bændasamtaka Íslands til að gæta að sjónarmiðum sem flestra búgreina við tilnefningu til stjórnar RML.

Gunnar á Tünsbergi, stjórnarmaður í BÍ, gerði grein fyrir því að stjórn BÍ skipi í stjórn RML en frekar illa hafi gengið að fá fólk til að sinna stjórnarstörfum.

Eftir nokkrar orðalagsbreytingar var tillagan samþykkt samhljóða eins og að ofan greinir.

14. Reikningar bornir undir atkvæði.

Þá voru reikningar félagsins bornir upp til samþykktar

Samúel í Bryðjuholti gerði athugasemd við að reikningum sé ekki dreift til fulltrúa fyrir fund. Spurði út í stofnsjóð BSSL hjá Auðhumlu og SS.

Sveinn Sigurmundsson svaraði Samúel. Stofnsjóðir Stóra-Ármóts eru í kringum 40 milljónir og koma fram í reikningum Stóra Ármóts ehf. Ef dreifa á reikningum BSSL til fulltrúa á aðalfundi fyrir fund þá þarf að skila kjörbréfum mun fyrr til BSSL svo það liggi fyrir hvert á að senda gögnin.

Reikningar síðan bornir upp og samþykktir samhljóða.

15. Önnur mál

Ragnar M. Lárusson þakkaði það traust sem honum var sýnt við stjórnarkjör.

Jóhann Nikulásson gerði athugasemd við ummæli Erlendar í Skarði í garð formanns Bændasamtaka ekki hvað síst þar sem hann væri fjarstaddur.

Erlendur skýrði sitt mál.

Þorsteinn á Syðra-Velli hvatti bændur til að segja sína skoðun bæði á forystumönnum bænda og þeim málefnum sem að bændum snúa.

Fleiri tóku ekki til máls og þakkaði Erlendur það

traust sem honum var sýnt við stjórnarkjör og bauð formanni að slíta fundi.

16. Fundarslit, Gunnar Kr. Eiríksson.

Gunnar Kr. Eiríksson þakkaði góðan fund. Var mjög ánægður með tillögu um aukið tilraunastarf á Stóra-Ármóti og málefnalegan fund og sagði fundi slitið um kl. 16:45.

Gunnar Rikharðsson

Helga Sigurðardóttir



Lög Búnaðarsambands Suðurlands

1.gr.

Búnaðarsamband Suðurlands er samband búnaðar- og búgreinafélaga sem starfa að einhverju eða öllu leyti í Árnessýslu, Rangárvallasýslu og V-Skaftafellssýslu. Það er aðili að Bændasamtökum Íslands. Heimili og varnarþing þess er á Selfossi.

Nái starfssvæði aðildarfélags inn á starfssvæði annars búnaðarsambands skal leitað eftir samstarfssamningi við það.

2.gr.

Aðild að Búnaðarsambandinu geta átt þeir einstaklingar og lögaðilar, sem þess óska og stunda búrekstur í atvinnuskyni, enda séu þeir félagar í búnaðar- eða búgreinafélagi, sbr.1. gr. Aðild einstaklinga skal óháð því hvort þeir stunda búrekstur í eigin nafni eða annarra. Undir búrekstur fellur hverskonar búfjárrækt, jarðrækt, skógrækt, garðrækt og ylrækt. Einnig eftirfarandi starfsemi fari hún fram á lögbýlum: Eldi og veiðar vatnafiska, nýting hlunninda, framleiðsla, úrvinnsla og þjónusta.

Einstaklingar sem félagar eru í fleiri en einu aðildarfélagi skulu tilnefna eitt þeirra sem sitt aðalfélag, sem þar með ber ábyrgð á aðild þeirra. Samkvæmt því skal Búnaðarsambandið halda skrá yfir aðildarfélög sín og samræmda félagaskrá yfir alla félagsmenn þeirra. Sú félagaskrá er jafnframt félagaskrá Búnaðarsambandsins.

3. gr.

Tilgangur Búnaðarsambandsins er að vera heildarsamtök sunnlenskra bænda og vera í forsvari fyrir sunnlenskan landbúnað.

Efla hvers konar framfarir í landbúnaði, gæta hagsmuna og auka hagsæld þeirra sem landbúnað stunda

Að framfylgja á hverjum tíma gildandi löggjöf um íslenskan landbúnað í samstarfi við þá aðila sem annast framkvæmd slíkra laga.

4. gr.

Búnaðarsambandið hyggst ná tilgangi sínum með því að:

- Vera í forsvari fyrir sunnlenskan landbúnað, koma fram fyrir hans hönd og annast kynningu á honum og standa vörð um hagsmuni sunnlenskra bænda.
- Reka ýmis konar þjónustu fyrir bændur, eftir því sem þörf er fyrir á hverjum tíma.
- Styðja hvers konar félagslega starfsemi í héraðinu sem stuðlar að framförum í landbúnaði.
- Annast miðlun fróðleiks og kynningarefnis eftir því sem henta þykir á hverjum tíma.
- Vera tengiliður aðildarfélaganna og félagsmanna við Bændasamtök Íslands. Sjá um kosningu til

Búnaðarþings og önnur þau hlutverk sem kveðið er á um í samþykktum Bændasamtaka Íslands.

- f) Annast ýmis konar umsóknir, eftirlit, umsjón, úttektir og vottun eftir því sem lög og reglur kveða á um.
- g) Sjá um rekstur þeirra fyrirtækja sem eru í eigu Búnaðarsambandsins og annast eignir þær, sem eru innan vébanda þess.

5.gr.

Heimilt er Búnaðarsambandinu að innheimta árgjald af félögum. Skal þá hvert aðildarfélag standa skil á greiðslu þess í samræmi við fyrirbyggjandi félagaskrá samkv. 2.gr. Árgjald Búnaðarsambandsins er ákveðið á aðalfundi sambandsins. Gjöldum þessum skal skilað fyrir 1. desember ár hvert ásamt félagatali.

Reikningssár Búnaðarsambandsins er almanaksárið.

6. gr.

Á aðalfundi skulu kosnir fulltrúar til setu á Búnaðarþingi til tveggja ára og jafn margir til vara. Formaður sambandsins skal vera sjálfkjörin sem aðalmaður. Falli atkvæði jöfn skal hlutkesti varpað.

7. gr.

Stjórn Búnaðarsambandsins skal skipuð fimm mönnum. Formaður, varaformaður, ritari og tveir meðstjórnendur. Kosnir skulu jafnmargir til vara. Stjórn og varastjórn skal þannig skipuð: Úr Vestur-Skaftafellssýslu einn stjórnarmaður, úr Rangárvallasýslu tveir og úr Árnessýslu tveir. Stjórnarmenn og varamenn þeirra skulu kosnir til þriggja ára, þannig að Árnesingar skulu kosnir eitt árið, Rangæingar annað árið og Vestur-Skaftafellingar hið þriðja.

Tveir skoðunarmenn reikninga skulu kosnir til tveggja ára í senn og tveir til vara. Skoðunarmaður reikninga skal eigi starfa lengur en sex ár í senn.

Stjórnin skiptir sjálf með sér verkum. Hún ræður framkvæmdastjóra, er sér um daglegan rekstur sambandsins, reikningshald og ráðningu starfsfólks í samráði við stjórn sambandsins.

8.gr.

Aðalfundur Búnaðarsambandsins skal haldinn árlega, eigi síðar en í júní-mánuði. Skal boða til hans með minnst hálfsmánaðar fyrirvara.

Á aðalfundi eiga sæti kjörnir fulltrúar félaga sem aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands hefur samþykkt sem aðildarfélög.

Hvert aðildarfélag á rétt á fulltrúum sem hér segir: Þar sem félagatala er allt að 60, einn fulltrúa.

Þar sem félagatala er 61-120, tvo fulltrúa.

Þar sem félagatala er 121-180, þrjá fulltrúa.

Þar sem félagatala er 181-240, fjóra fulltrúa, o.s.frv.

Auk kjörinna fulltrúa eiga stjórn sambandsins og framkvæmdastjóri þess málfrelsi og tillögurétt, svo og allir félagsmenn aðildarfélaga. Atkvæðisrétt hafa aðeins kjörnir fulltrúar. Þó skal enginn fara með nema eitt atkvæði.

Aðalfundur er lögmætur ef helmingur kjörinna fulltrúa er mættur ásamt meirihluta stjórnar sambandsins. Afl atkvæða ræður úrslitum. Þó þarf 2/3 hluta greiddra atkvæða á lögmætum aðalfundi til þess að lagabreytingar hljóti löglega afgreiðslu, enda hafi tillaga að lagabreytingu verið send út með fundarboði.

Auka fulltrúafund skal halda ef meirihluti stjórnar eða einn þriðji hluti kjörinna fulltrúa krefst þess.

9. gr.

Á aðalfundi skal stjórnin leggja fram til umræðu og afgreiðslu:

1. Reikninga sambandsins fyrir undanfarið ár, áritaða af skoðunarmönnum, ásamt félagaskrá skv. 2. gr.
2. Skýrslu um starfsemi sambandsins undanfarið ár.
3. Fjárhagsáætlun fyrir yfirstandandi reikningsár.
4. Kjósa trúnaðarmenn samkvæmt 7. grein.
5. Kosið skal til Búnaðarþings samkvæmt 6. grein.

10. gr.

Stjórn Búnaðarsambandsins er heimilt að kjósa heiðursfélaga. Hvorki aðalfundur né aðrir opnir fundir eru ályktunarfærir um kjör heiðursfélaga. Fjöldi heiðursfélaga skal stilla mjög í hóf. Við kjör heiðursfélaga skal afhenda heiðursskjal undirritað af stjórnarmönnum sambandsins. Heiðursfélögum skal boðið að taka þátt í öllum hátíðarfundum sambandsins. Þeir skulu einnig boðaðir á aðalfund sambandsins og hafa þar málfrelsi og tillögurétt.

11. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar þau hafa verið samþykkt á aðalfundi Búnaðarsambands Suðurlands.

Búnaðarsamband Suðurlands

Ársreikningur

2018

Búnaðarsamband Suðurlands
Austurvegi 1
800 Selfoss
Kt. 490169-6609

Efnisyfirlit

	Bls.
Áritun um faglega aðstoð.....	2
Undirritun skoðunarmanna.....	2
Skýrsla stjórnar.....	3
Rekstrarreikningur.....	4
Efnahagsreikningur.....	5
Sjóðstreymi.....	6
Skýringar.....	7

Búnaðarsamband Suðurlands

Kt. 490169-6609

Austurvegi 1, 800 Selfoss

Fagleg aðstoð við gerð ársreiknings

Við höfum veitt faglega aðstoð við gerð ársreiknings Búnaðarsamband Suðurlands fyrir árið 2018 og byggt á þeim upplýsingum sem stjórnendur félagsins hafa lagt fram. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymi og skýringar.

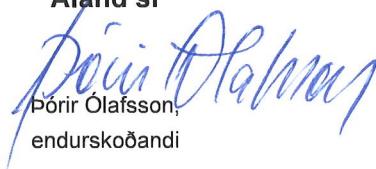
Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum félagsins og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur.

Við höfum skipulagt og hagað vinnu okkar í samræmi við leiðbeinandi reglur Félags löggiltra endurskoðenda um gerð óendurskoðaðra reikningsskila. Í samræmi við þær reglur fólst aðstoð okkar í því að aðstoða við að setja fram ársreikninginn í samræmi við lög og góða reikningsskilavenju og höfum við í því sambandi tekið ákveðna liði hans til skoðunar.

Endurskoðun eða könnun ársreikningsins hefur ekki farið fram og því er ekki látið í ljós álit á honum.

Selfossi, 3. apríl 2019

Áland sf


Þórir Ólafsson,
endurskoðandi

Undirritun skoðunarmanna

Við undirritaðir skoðunarmenn Búnaðarsamband Suðurlands höfum yfirfarið ársreikning sambandsins fyrir árið 2018. Við teljum ársreikninginn vera í samræmi við lög og reglur og samþykktir sambandsins og leggjum til að hann verði samþykktur.

Selfossi, 3. apríl 2019


Páll Eggertsson


Valdimar Guðjónsson

Skýrsla stjórnar

Meginstarfsemi félagsins

Búnaðarsamband Suðurlands er samband búnaðar- og búgreinafélaga sem starfa að einhverju eða öllu leyti í Árnessýslu, Rangárvallasýslu og V-Skaftafellssýslu. Það er aðili að Bændasamtökum Íslands.

Starfsemin á árinu

Ársreikningur félagsins er gerður samkvæmt almennum reikningsskilaaðferðum á grundvelli laga um ársreikninga.

Það er álit stjórnar sambandsins að allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu félagsins í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun félagsins, komi fram í ársreikningnum.

Afkoma Búnaðarsambands Suðurlands á árinu er jákvæð fyrir hlutdeild í afkomu dótturfélaga um kr. 825 þúsund en neikvæð niðurstaða rekstrarreiknings í heild nemur kr. 7,3 milljónum. Eigið fé í árslok nemur 247,3 milljónum og heildareignir nema kr. 265,9 milljónum.

Í skýringu 5 á bls. 9 eru upplýsingar um opinbert mat fasteignar félagsins.

Rekstrar- og efnahagsreikningur samstæðunnar er í skýringum, bls. 13-14.

Stjórn sambandsins leggur til að hagnaður ársins færður á eigið fé eins og fram kemur í skýringu 9 á bls. 11 varðandi meðferð rekstrarniðurstöðu.

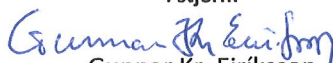
Framtíðarhorfur

Gert er ráð fyrir að rekstur sambandsins og dótturfélaga á árinu 2019 verði með svipuðu sniði og undangengið ár.

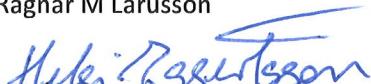
Stjórn og framkvæmdastjóri Búnaðarsamband Suðurlands staðfesta hér með ársreikning sambandsins fyrir árið 2018 með áritun sinni.

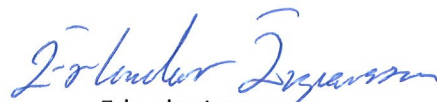
Selfossi, 3. apríl 2019,

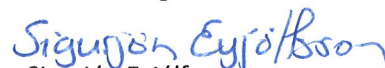
Í stjórn:


Gunnar Kr. Eiríksson

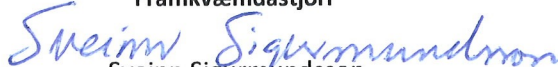

Ragnar M. Lárusson


Helgi Eggertsson


Erlendur Ingvarsson


Sigurjón Eyjólfsson

Framkvæmdastjóri


Sveinn Sigurmundsson

Rekstrarreikningur ársins 2018

	Skýr	2018	2017
Rekstrartekjur samtals			
Seld þjónusta og afurðir		37.781.954	44.936.161
Starfsfé		16.461.339	13.660.379
Aðrar tekjur		14.462.560	12.840.244
Rekstrartekjur samtals		<u>68.705.853</u>	<u>71.436.784</u>
Rekstrargjöld			
Rekstarvörur		536.294	813.472
Laun og annar starfsmannakostnaður	3	34.642.939	39.915.833
Bifreiða og ferðakostnaður		5.554.513	6.037.294
Annar rekstrarkostnaður		26.905.844	28.260.731
Afskriftir		2.054.916	2.543.974
		<u>69.694.506</u>	<u>77.571.304</u>
Rekstrarhagnaður (-tap)		(988.653)	(6.134.520)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtatekjur og verðbætur		434.917	386.948
Markaðsverðbréf		1.447.421	2.690.648
Vaxtagjöld og verðbætur		(67.875)	(37.516)
	4	<u>1.814.463</u>	<u>3.040.080</u>
Hagnaður (tap) fyrir hlutdeildartekjur		825.810	(3.094.440)
Áhrif af rekstri dótturfélaga		(7.858.381)	3.548.525
Hagnaður (tap) fyrir skatta		(7.032.571)	454.085
Tekjuskattur (lækkun)		271.437	(719.528)
Hagnaður (tap) ársins		<u>(7.304.008)</u>	<u>1.173.613</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2018

	Skýr	31.12.2018	31.12.2017
Eignir			
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir:	5		
Fasteignir og lóðir		16.956.106	18.576.829
Bifreiðar, áhöld og tæki		3.001.223	4.156.166
		<u>19.957.329</u>	<u>22.732.995</u>
Varanlegir rekstrarfjármunir samtals		19.957.329	22.732.995
Áhættufjármunir og langtímakröfur:	6		
Fjárfestingaverðbréf		229.832	229.832
Dótturfélög		85.488.521	93.346.902
		<u>85.718.353</u>	<u>93.576.734</u>
Fastafjármunir samtals		105.675.682	116.309.729
Veltufjármunir			
Viðskiptakröfur	7	6.258.398	11.083.495
Tengdir aðilar	12	82.527.823	86.505.744
Aðrar kröfur og fyrirframgr. kostnaður	7	814.415	2.085.381
Markaðsverðbréf	8	59.225.392	58.535.482
Handbært fé	7	11.444.730	3.382.857
		<u>160.270.758</u>	<u>161.592.959</u>
Eignir samtals		265.946.440	277.902.688
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé	9		
Óráðstafað eigið fé		247.340.728	254.644.736
		<u>247.340.728</u>	<u>254.644.736</u>
Skuldir			
Skuldbindingar:			
Tekjuskattsskuldbinding	10	4.709.751	4.438.314
Skammtímaskuldir:			
Tengdir aðilar	12	3.624.040	3.198.210
Viðskiptaskuldir	11	2.432.773	3.282.704
Ýmsar skammtímaskuldir	11	7.839.148	12.338.724
		<u>13.895.961</u>	<u>18.819.638</u>
Skuldir samtals		18.605.712	23.257.952
Eigið fé og skuldir samtals		265.946.440	277.902.688
Aðrar upplýsingar	13		

Sjóðstreymi ársins 2018

	Skýr	2018	2017
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Hagnaður ársins		(7.304.008)	1.173.613
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir	5	2.054.916	2.543.974
Sölutap (-hagnaður)		(979.250)	(402.000)
Hlutdeild í afkomu dótturfélaga		7.858.381	(3.548.525)
Verðbætur og gengismunur		0	(680.153)
Tekjuskattskuldbinding		271.297	0
		<u>1.901.336</u>	<u>(913.091)</u>
Lækkun (hækkun) rekstartengdra eigna:			
Viðskiptakröfur - aðrar skammtímakröfur		6.096.063	11.032.068
Bústofnsbreyting dótturfélags		(274.000)	1.261.000
Hækkun rekstartengdra skulda:			
Skammtímaskuldir		<u>(5.078.070)</u>	<u>(21.969.506)</u>
		743.993	(9.676.438)
Handbært fé frá rekstri		<u>2.645.329</u>	<u>(10.589.529)</u>
Fjárfestingahreyfingar			
Söluverð varanlegra rekstrarfjármuna	5	1.700.000	24.328.216
Verðbréf seld		0	17.200.000
Dótturfélög, breyting			(1.000.000)
Hækkun á hlutabréfum		<u>(689.910)</u>	<u>10.740</u>
		1.010.090	40.538.956
Fjármögnunarhreyfingar			
Skammtímalán, breyting		<u>4.406.454</u>	<u>(51.806.944)</u>
		4.406.454	(51.806.944)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		8.061.873	(21.857.517)
Handbært fé í byrjun árs		<u>3.382.857</u>	<u>25.240.374</u>
Handbært fé í árslok		<u>11.444.730</u>	<u>3.382.857</u>
Aðrar upplýsingar			
Innborganir (útgreiðslur) í sjóðstreymi greinast þannig:			
Greiddir vextir og verðbætur ársins		(67.875)	(37.516)
Innborgaðar vaxtatekjur		434.917	386.948

Skýringar

1. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

1.1 Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga. Markaðsverðbréf eru færð á markaðsverði í árslok að teknu tilliti til niðurfærslu. Að öðru leyti er ársreikningurinn byggður á kostnaðarverðsreikningsskilum. Gerð er hér grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum, sem í meginatriðum eru þær sömu og árið á undan.

Við gerð reikningsskila þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Aðferðir þessar eiga sér stoð í góðri reikningsskilavenju en raunverulegt verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir getur við sölu eða innlaun reynst annað en niðurstaða samkvæmt matinu.

1.2 Innlaun tekna

Tekjur í rekstrarreikningi samanstanda af sölu á vöru og þjónustu að frádregnum virðisaukaskatti og afsláttum auk framlaga og félagsgjalda. Tekjur af vöru og þjónustusölu eru færðar við afhendingu. Framlög og starfsfé eru færð við móttöku.

1.3 Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Vaxtatekjur eru tekjufærðar miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu skuldabréfaeignar og vaxtatekjur vegna bankainnistæðna og viðskiptakrafna eru tekjufærðar nema vafi leiki á um innheimtu þeirra.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í ÍSK á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu skulda og innheimtu krafna er færður í rekstrarreikning sem og áfallinn gengismunur á eignir og skuldir í lok ársins.

1.4 Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum.

Afskriftir eru reiknaðar samkvæmt beinlínuaðferð þannig mismunur á kostnaðar-/endurmetnu verði og hrakvirði færast til gjalda á áætluðum endingartíma eignanna, sem er sem hér segir:

Fasteign	33 ár
Bifreiðar	5-8 ár
Áhöld og búnaður	5-7 ár

Hagnaður/tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði á söludegi og er hluti af rekstrarhagnaði (-tapi).

1.5 Eignarhlutar í dótturfélögum

Dótturfélög eru félög þar sem móðurfélagið fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar móðurfélagið hefur vald til ákvörðunartöku um fjármál og rekstur dótturfélagsins. Eignarhlutar í dótturfélögum er færðir samkvæmt hlutdeildaraðferð og er hlutdeild í afkomu færð til tekna í rekstrarreikningi. Tap dótturfélaga umfram hlutdeild er aðeins gjaldfært hafi félagið gengist í ábyrgð eða stofnað til skuldbindinga fyrir þeirra hönd.

1.6 Verð- og gengistryggðar eignir og skuldir

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á því gengi sem síðast var skráð á árinu. Verðtryggðar eignir og skuldir eru umreiknaðar miðað við vísitölur sem tóku gildi í janúar 2018. Áfallinn gengismunur og verðbætur á höfuðstól eigna og skulda eru færðar í rekstrarreikning.

Skýringar

1.7 Fjárfestingarverðbréf

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til niðurfærslu. Niðurfærslan er ekki endanleg afskrift heldur er myndaður mótreikningur til að mæta hugsanlegu tapi sem kann að myndast í framtíðinni.

1.9 Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum sambandsins.

1.10 Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru færð í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

1.11 Hlutfé

Almennt hlutfé er flokkað sem eigið fé.

1.12 Tekjuskattur

Mismunur reiknaðs tekjuskatts samkvæmt rekstrarreikningi og þess tekjuskatts, sem reiknast af skattskyldum hagnaði ársins og fellur til greiðslu á næsta reikningsári, færist til skuldar í efnahagsreikningi sem tekjuskattskuldbinding eða -inneign. Mismunur þessi stafar af því að skattskyldur hagnaður samkvæmt skattframtali miðast við aðrar forsendur heldur en hagnaður fyrir skatta samkvæmt rekstrarreikningi, og er þar í meginatriðum um að ræða tímamismun vegna innlausnar tekna og gjalda.

Tekjuskattskuldbindingin svarar að jafnaði til þess tekjuskatts, sem eftir gildandi skattalögum kæmi til greiðslu, ef eignir félagsins væru seldar eða innleystar á bókfærðu verði.

1.14 Arður

Arður er færður í ársreikning þegar hluthafafundur hefur samþykkt að greiða arðinn út.

1.15 Samanburðarfjárhæðir

Þar sem við á hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs en hluti af starfsemi félagsins var færður yfir til dótturfélaga þess og eru tekjur og gjöld vegna þeirrar starfsemi sýnd sem "aflögð starfsemi".

2. Fjárhagsleg áhættustjórnun

Starfsemi félagsins hefur í för með sér margvíslega áhættu s.s. mótaðilaáhætta, áhrif breytinga á gengi verðbréfa, breytinga á gengi erlendra gjaldmiðla og vaxtabreytinga. Áhættustjórnun félagsins beinist að aðgerðum til þess að draga úr þessum áhættuþáttum.

Skýringar

	2018	2017
3. Laun og annar starfsmannakostnaður		
Laun og annar starfsmannakostnaður greinast þannig:		
Vinnulaun	28.521.936	32.684.947
Tryggingagjald	2.338.617	2.663.988
Mótframlag í lífeyrissjóð	3.687.602	4.069.166
Sjúkra og orlofssjóðir	512.198	589.860
Áunnið orlof	(823.131)	(519.522)
Annar starfsmannakostnaður	405.717	427.394
	<u>34.642.939</u>	<u>39.915.833</u>

4. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:

Fjármunatekjur

Vaxtatekjur af bankainnistæðum	395.233	366.663
Aðrar vaxtatekjur	39.684	20.285
Heildarverð 1/1	<u>434.917</u>	<u>386.948</u>

Fjármagnsgjöld

Dráttarvextir	(40.408)	(37.516)
Vaxtagjöld	<u>(27.467)</u>	<u>0</u>
Heildarverð 1/1	<u>(67.875)</u>	<u>(37.516)</u>

Markaðsverðbréf

Markaðsverðbréf	1.447.421	2.690.648
	<u>1.814.463</u>	<u>3.040.080</u>

5. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig:

	Fasteignir	Áhöld og tæki	Bifreiðar	Samtals
Stofnverð 1/1	54.024.134	5.882.302	13.164.999	73.071.435
Afskrifað 1/1	<u>(35.447.303)</u>	<u>(5.294.072)</u>	<u>(9.597.065)</u>	<u>(50.338.440)</u>
	18.576.831	588.230	3.567.934	22.732.995
Selt á árinu	0	0	(720.750)	(720.750)
Afskrift ársins	<u>(1.620.723)</u>	<u>(45.781)</u>	<u>(388.412)</u>	<u>(2.054.916)</u>
Bókfært verð 31/12	<u>16.956.108</u>	<u>542.449</u>	<u>2.458.772</u>	<u>19.957.329</u>
Stofnverð 31/12	54.024.134	5.882.302	8.144.998	68.051.434
Afskriftarhlutföll	3%	20%	15%	
Fasteignamat og brunabótamat fasteignar				
		Fasteignamat hús og lóð	Brunabóta- mat	Bókfært verð
Austurvegur 1-5, Árborg		96.800.000	156.900.000	16.956.108

Skýringar

6. Eignarhlutir í öðrum félögum

Eignarhlutir í öðrum félögum greinast þannig:

Dótturfélög

	Hlutdeild	Nafnverð	Starfsemi
Stóra Ármót ehf	100%	10.000.000	Tilraunabú
Kynbótastöð ehf	100%	500.000	Kynbótastöð
Bændabókhalld ehf	100%	500.000	Bókhalld/ráðgjöf
		2018	2017
Staða 1/1		93.346.902	88.784.977
Keypt félög, Kynbótastöð ehf og Bændabókhalld ehf		0	1.000.000
Hlutdeild í afkomu		(7.858.381)	3.561.925
		85.488.521	93.346.902

Aðrir eignarhlutir

Stofnsjóður SS	0,00%	46.917	46.917
Hlutafé Ístex	0,00%	16.248	16.248
Hlutafé í Nautgriparæktarmiðstöð	33,33%	166.667	166.667
		229.832	229.832

Eignarhlutur í Nautgriparæktarmiðstöðinni ehf er færður á kostnaðarverði.

7. Peningalegar eignir, aðrar en markaðsverðbréf

	2018	2017
Peningalegar eignir greinast þannig:		
Viðskiptakröfur greinast þannig:		
Innlendar viðskiptakröfur	7.205.217	12.862.980
- Niðurfærsla vegna tapsáhættu	(946.819)	(1.779.485)
	6.258.398	11.083.495
Aðrar skammtímakröfur		
Fjármagnstekjuskattur	814.415	2.085.381
Handbært fé		
Óbundnar bankainnistæður	11.368.567	3.306.500
Sjóður	76.163	76.357
	11.444.730	3.382.857

Skýringar

	2018	2017
8. Markaðsverðbréf		
Markaðsverðbréf greinast þannig:		
Staða 1/1	59.730.083	76.611.746
Fjármagnstekjuskattur afdreginn	(757.511)	(1.052.400)
Seld verðbréf	0	(17.200.000)
Verðbreyting	1.461.502	1.370.737
	<u>60.434.074</u>	<u>59.730.083</u>
Varúðarniðurfærsla 1/1	(1.194.601)	(1.532.234)
Breyting varúðarniðurfærslu	(14.081)	337.633
	<u>(1.208.682)</u>	<u>(1.194.601)</u>
Staða 31/12	<u>59.225.392</u>	<u>58.535.482</u>

9. Eigið fé

Yfirlit um breytingar á eiginfjárreikningum

Eigið fé 1/1 2017	253.457.723
Matsbreyting dótturfélags	13.400
Hagnaður ársins	<u>1.173.613</u>
Eigið fé 1/1 2018	254.644.736
Hagnaður (tap) ársins	<u>(7.304.008)</u>
Eigið fé 31/12 2018	<u>247.340.728</u>

10. Tekjuskattsskuldbinding

Reiknaðir skattar í efnahag eru samkvæmt skattframtali félagsins. Tekjuskattsskuldbinding er uppfærð í efnahagsreikningi.

Staða 1/1 2017	(5.157.842)
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2017	719.528
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2018	<u>0</u>
Tekjuskattsskuldbinding 1/1 2018	(4.438.314)
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2018	(271.437)
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2019	<u>0</u>
Tekjuskattsskuldbinding 31/12 2018	<u>(4.709.751)</u>

Tekjuskattsskuldbinding (inneign) greinist þannig á eftirfarandi liði:

	Staða 31.12.	Staða 1.1.
Varanlegir rekstrarfjármunir	(1.702.477)	(1.702.477)
Viðskiptakröfur	0	575.478
Markaðsverðbréf	(9.069.230)	(9.541.853)
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	6.061.956	6.230.538
	<u>(4.709.751)</u>	<u>(4.438.314)</u>

Skýringar

11. Peningalegar skuldir

	2018	2017
Viðskiptaskuldir greinast þannig:		
Innlendar viðskiptaskuldir	2.432.773	3.282.704
Aðrar skammtímaskuldir		
Virðisaukaskattur	2.104.607	5.875.441
Ógreiddur kostnaður og aðrir liðir	2.767.451	3.496.193
Afmælisgjafasjóður	2.967.090	2.967.090
	<u>7.839.148</u>	<u>12.338.724</u>

12. Tengdir aðilar

Tengdir aðilar

Tengdir aðilar eru þeir aðilar sem hafa umtalsverð áhrif á samstæðuna, beint eða óbeint, þ.m.t. eigendur og fjölskyldur þeirra, stórir fjárfestar, lykilstarfsmenn og fjölskyldur sem og aðilar sem er stjórnað af eða eru verulega háðir félögum samstæðunnar, s.s. hlutdeildarfélög og samrekstrarfélög. Viðskipti við tengda aðila hafa verið gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila.

Viðskipt og stöður við tengda aðila	2018	2017
<i>Kröfur</i>		
Kröfur á dótturfélög	82.527.823	74.030.383
Kröfur á hlutdeildarfélag	0	12.475.361
<i>Skuldir:</i>		
Bændabókhald ehf	3.624.040	3.198.210
<i>Hlutdeild í kostnaði:</i>		
Hlutdeild dótturfélaga í rekstrarkostnaði móðurfélags	13.579.676	13.935.892
<i>Aðkeypt frá dótturfélögum:</i>		
Aðkeypt þjónusta	8.434.771	6.067.129

13. Aðrar upplýsingar

Veðsetningar

Engar veðsetningar hvíla á eignum sambandsins.

Ábyrgðir

Ábyrgðarskuldbindingar að fjárhæð kr. 3 milljónir króna hvíla á sambandinu vegna Stóra Ármóts ehf og kr. 33,3 milljónir vegna Nautgripæræktarmiðstöðvar Íslands ehf.

Skýringar

Samstæðuyfirlit rekstrar ársins 2018

Búnaðarsamband Suðurlands og dótturfélög, Kynbótastöð ehf, Bændabókhald ehf og Stóra Ármót ehf

	BSSL	Kynbótastöð	Bændabókhald	Stóra Ármót	Samtals
Rekstrartekjur samtals					
Seld þjónusta og afurðir	37.781.954	59.583.717	39.816.405	52.991.945	190.174.021
Starfsfé	16.461.339	82.937.948	0		99.399.287
Aðrar tekjur	14.462.560	1.918.000	0	7.038.285	23.418.845
Innbyrðis sala færð út					(22.014.447)
Rekstrartekjur samtals	68.705.853	144.439.665	39.816.405	60.030.230	290.977.706
Rekstrargjöld					
Rekstarvörur	536.294	37.006.019	0	17.337.450	54.879.763
Aðkeypt þjónusta	0	14.629.588	0	14.448.846	29.078.434
Laun og tengd gjöld	34.642.939	69.935.426	33.038.781		137.617.146
Bifreiða og ferðakostnaður	5.554.513	20.890.587	0	5.482.304	31.927.404
Annar rekstrarkostnaður	26.905.844	13.496.727	4.677.809	12.536.452	57.616.832
Innbyrðis kaup færð út	0				(22.014.447)
Afskriftir	2.054.916	2.574.643	0	5.874.596	10.504.155
	69.694.506	158.532.990	37.716.590	55.679.648	299.609.287
Rekstrarhagnaður (tap)	(988.653)	(14.093.325)	2.099.815	4.350.582	(8.631.581)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)					
Vaxtatekjur og verðbætur	434.917	278.300	215.917	1.111.479	2.040.613
Markaðsverðbréf	1.447.421	0	0	0	1.447.421
Vaxtagjöld og verðbætur	(67.875)	(6.752)	(135.915)	(64.576)	(275.118)
	1.814.463	271.548	80.002	1.046.903	3.212.916
Hagnaður fyrir hlutdeildartekjur	825.810	(13.821.777)	2.179.817	5.397.485	(5.418.665)
Hlutdeildar- og dótturfélög	(7.858.381)	0	0	0	0
Hagnaður fyrir skatta	(7.032.571)	(13.821.777)	2.179.817	5.397.485	(5.418.665)
Tekjuskattur (lækkun)	271.437	0	422.695	1.191.211	1.885.343
Hagnaður ársins	(7.304.008)	(13.821.777)	1.757.122	4.206.274	(7.304.008)

Skýringar

Samstæðuefnahagsreikningur 31. desember 2018

	BSSL	Kynbótastöð	Bændabókhald	Stóra Ármót	Samtals
Eignir					
Fastafjármunir					
Varanlegir rekstrarfjármunir:					
Fasteignir og lóðir	16.956.106	408.256	0	49.691.436	67.055.798
Bifreiðar, áhöld og tæki	3.001.223	21.749.557	0	18.339.947	43.090.727
Óefnislegar eigir	0	0	0	186.816	186.816
Varanlegir rekstrarfjármunir samtals	19.957.329	22.157.813	0	68.218.199	110.333.341
Áhættufjármunir og langtímakröfur:					
Fjárfestingaverðbréf	229.832	0	0	42.039.447	42.269.279
Dótturfélög	85.488.521	0	0	0	85.488.521
Dótturfélög færð út					(85.488.521)
	85.718.353	0	0	42.039.447	42.269.279
Fastafjármunir samtals	105.675.682	22.157.813	0	110.257.646	152.602.620
Veltufjármunir					
Viðskiptakröfur	6.258.398	10.832.810	6.562.530	5.241.665	28.895.403
Tengdir aðilar, kröfur	82.527.823	0	3.624.040	0	86.151.863
Innbyrðis stöður færðar út					(86.151.863)
Bústofn	0	1.142.800	0	10.983.800	12.126.600
Aðrar kröfur og ffgr. kostnaður	814.415	564.763	15.701	4.054.816	5.449.695
Markaðsverðbréf	59.225.392	0	0	0	59.225.392
Handbært fé	11.444.730	19.287.222	324.109	16.115.048	47.171.109
	160.270.758	31.827.595	10.526.380	36.395.329	152.868.199
Eignir samtals	265.946.440	53.985.408	10.526.380	146.652.975	305.470.819
Eigið fé og skuldir					
Eigið fé					
Hlutfé og yfirverðsreikningur	0	500.000	500.000	40.000.000	41.000.000
Óráðstafað eigið fé og óinnleystur hagnaður	247.340.728	(16.936.326)	2.127.999	59.570.848	292.103.249
Eigið fé dótturfélaga færð út					(85.488.521)
	247.340.728	(16.436.326)	2.627.999	99.570.848	247.614.728
Skuldir					
Skuldbindingar:					
Tekjuskattsskuldbinding	4.709.751	0	0	6.109.646	10.819.397
Skuldir:					
Skuld við tengda aðila	3.624.040	49.916.942	501.892	32.514.504	86.557.378
Viðskiptaskuldir	2.432.773	16.108.650	842.610	7.024.249	26.408.282
Ýmsar skammtímaskuldir	7.839.148	4.396.142	6.142.679	350.811	18.728.780
Innbyrðis stöður færðar út					(86.151.863)
Skattar ársins	0	0	411.200	1.082.917	1.494.117
	13.895.961	70.421.734	7.898.381	40.972.481	47.036.694
Skuldir samtals	18.605.712	70.421.734	7.898.381	47.082.127	57.856.091
Eigið fé og skuldir samtals	265.946.440	53.985.408	10.526.380	146.652.975	305.470.819

Skýringar

Sundurliðanir, Búnaðarsamband Suðurlands

	2018	2017
Seld þjónusta		
Seld þjónusta	37.043.244	44.642.138
Sala bóka	41.520	294.023
	<u>37.084.764</u>	<u>44.936.161</u>
Starfsfé		
MAST vegna úttekta	5.397.548	7.061.498
Búnaðarmálagjald	0	2.359.832
Búnaðarfélög árgjöld	5.560.000	3.528.000
Annað	5.503.791	711.049
	<u>16.461.339</u>	<u>13.660.379</u>
Aðrar tekjur		
Leigutekjur	13.483.310	12.123.665
Námskeið	418.632	314.579
Tryggingabætur	278.558	0
Söluhagnaður eigna	979.250	402.000
	<u>15.159.750</u>	<u>12.840.244</u>
Kostnaðarverð seldra vara		
Aðföng til endursölu	536.294	813.472
	<u>536.294</u>	<u>813.472</u>
Laun og annar starfsmannakostnaður		
Vinnulaun	27.741.936	31.977.037
Stjórnarlaun	780.000	707.910
Tryggingagjald	2.338.617	2.663.988
Mótframlag í lífeyrissjóð	3.687.602	4.069.166
Sjúkra- og orlofssjóðir	512.198	589.860
Starfsmannatryggingar	66.976	58.477
Áunnið orlof	(823.131)	(519.522)
Námskeiðskostnaður	83.563	61.900
Annar starfsmannakostnaður	255.178	307.017
	<u>34.642.939</u>	<u>39.915.833</u>

Skýringar

	2018	2017
Bifreiða- og ferðakostnaður		
Ferðakostnaður starfsmanna	1.613.468	1.686.201
Bifreiðaafnot	1.698.500	1.847.148
Bensín og olíur	633.998	649.962
Viðgerðir	820.563	873.034
Dekkljakostnaður	103.605	133.748
Skattur og tryggingar	538.377	702.176
Aðkeyptur akstur	65.045	23.791
Smurning	15.473	12.896
Ýmis kostnaður	65.484	108.338
	5.554.513	6.037.294
Annar kostnaður		
Fasteignagjöld	1.790.909	1.668.033
Vátrygging húsnæðis	163.188	141.231
Rafmagn og hiti	420.410	391.627
Ræsting og hreinlætisvörur	371.679	171.858
Viðhald húsnæðis	985.371	6.695.731
Húsaleiga	1.052.035	1.115.972
Annar húsnæðiskostnaður	1.288.353	1.058.315
Áhaldakostnaður	632.669	126.360
Auglýsingar	53.182	91.860
Endurskoðun og reikningsskil	1.852.813	1.543.375
Fundakostnaður	2.237.399	1.534.781
Handbækur og fagrit	2.613	22.163
Kaffistofa, mötuneyti og risna	980.190	929.424
Pappír, prentun og ritföng	670.594	445.223
Póstur og sendingarkostnaður	262.474	483.559
Sími	446.552	611.900
Sérfræðiaðstoð	1.441.216	607.250
Styrkir og framlög	140.965	278.170
Tölvukostnaður	2.281.973	1.395.805
Útgáfukostnaður, heimasíða og vefir	1.498.396	1.257.953
Niðurfærsla krafna	(771.555)	362.492
Þjónustugjöld og bankakostnaður	176.382	136.782
Annar kostnaður	493.265	1.114.738
Þátttaka í kostnaði annarra deilda	8.434.771	6.076.129
	26.905.844	28.260.731



Búnaðarsamband Suðurlands

Hagnýtar upplýsingar

Heimilisfang: Austurvegi 1 | 800 Selfoss | Sími: 480 1800 | www.bssl.is

Starfsfólk:

Sveinn Sigurmundsson, framkvæmdastjóri
Helga Sigurðardóttir, bókhald, netsjórn, ofl.
Brynja Marvinsdóttir, móttaka, skráning ofl.

Netföng

sveinn@bssl.is
helga@bssl.is
bssl@bssl.is

Sími

480-1801, 894-7146
480-1804
480-1800

Starfsmenn Bændabókhalds ehf. og starfsstöð:

Ólafur Þór Þórarinsson, Selfossi
Kristín Björnsdóttir, Selfossi
Hansína Kristjánsdóttir, Selfossi
Gunnar Ríkharðsson, Selfossi
Eiríkur Jónsson, Gýgjarhólskoti
Sigrún Böðvarsdóttir, Kirkjubæjarklaustri

oli@bssl.is
kristin@bssl.is
hansina@bssl.is
gunnar@bssl.is
eikiblei@mi.is
sigrun@bssl.is

480-1802
480-1831
480-1832
480-1833
486-8987
480-1819

Stóra-Ármóti, bústjórar:

Hilda Pálmadóttir og Höskuldur Gunnarsson, bústjórar

stora-armot@internet.is 482-1058

Starfsmenn Kynbótastöðvar ehf. og starfssvæði:

Bragi Ágústsson	Hluti Flóa, Skeið, vesturhluti Árn.
Úlfhéðinn Sigurmundsson	Hreppar, hluti Tungna
Guðmundur Jón Skúlason	Rangárþing frá V-Landeyjum. Hluti Flóa
Hermann Árnason	Frá Vík að vesturhluta Landeyja
Sigríður Böðvarsdóttir	Skaftárhreppur

871-2056
871-5563
871-8611
871-1410
871-4719

Klaufsnyrting Kynbótastöðvar ehf. pantanir:

Birkir Þrastarson, Hæli

897-4482

Kynbótastöð ehf. (sauðfjársæðingar og kúasæðingar):

Sveinn Sigurmundsson

480-1801

Minnum á heimasíðuna bssl.is